

UIT HET LEVEN VAN DS. G. ZWERUS

God wendde zijn lot

Predikant van de Gereformeerde Gemeenten

LEVENSOVERZICHT

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

INHOUD

Levensoverzicht

LAATSTE PREEK VAN Ds. G. ZWERUS, gehouden te Slikkerveen op zondag 11 augustus 1968.

Rouwdienst te Slikkerveen en begrafenisdienst te Nunspeet gehouden bij het overlijden van Ds. G. ZWERUS gehouden op woensdag 11 september 1968, door Ds. A. VERGUNST.

Begrafenisdienst ds. G. Zwerus te Nunspeet, op 12 september 1968.

Ds. G. ZWERUS 22 maart 1906 - 8 september 1968 †. Door ds. L. Rijksen

BRIEVEN GEPUBLICEERD IN DE SAAAMBINDER

Gerard ZWERUS, (1906-1968)

Gerard Zwerus werd op 22 maart 1906 geboren te Nijbroek, gemeente Voorst. Zijn ouders, Arend Jan Zwerus en Geesje Kers, verhuisden in 1911 naar Apeldoorn, waar zijn vader het beroep van timmerman uitoefende. Gerard doorliep de ambachtsschool te Apeldoorn en werd ook timmerman.

Hij trouwde op 1 oktober 1931 met Jantje Boomgaard. Haar vader was enige jaren ouderling van de Gereformeerde Gemeente te Apeldoorn.

Van huis uit behoorde Gerard Zwerus tot de Nederlandse Hervormde Kerk, maar hij had in zijn jeugd met de kerk gebroken. Hij vond zijn vermaak in wereldse muziek, toneelspel en sportverdwazing. Ook zijn vrouw, die hij in 'de wereld' leerde kennen, had met haar opvoeding gebroken.

Voordat zij trouwden, kwam het bij haar tot een verandering. Dit gaf in het huwelijk spanningen; het kwam zelfs zover dat Gerard zijn vrouw verbood om over deze dingen te spreken. Jantje Boomgaard bad in het verborgene voor haar man en vroeg de Heere of zij zelf naar de kerk mocht gaan. Tevens vroeg zij of er in huis plaats voor het volk van God mocht komen.

In 1934 kwam zij eindelijk weer in de kerk. Ze liet niet na om over het gehoorde te spreken en dat maakte indruk op haar man. Ze smeekte de Heere of haar man met haar mee zou gaan. Dat gebeurde toen in Beekbergen op een avond student J. van den Berg zou voorgaan. De Heere werd Zwerus te sterk en hij kwam als een ongelukkige thuis. Het jaar 1935 werd zo het jaar van zijn geestelijke geboorte. Nu kwamen de wereldse vrienden niet meer in huis en Gods volk vond er een plaats.

Er kwam een hunkering naar het huis Gods; geen dienst werd meer overgeslagen. In 1939 werd Zwerus diaken in de gemeente die hij zo verfoeid had en in 1941 ouderling.

In 1944 werd Gerard Zwerus bij een razzia door de Duitsers opgepakt en per trein naar Duitsland weggevoerd om daar tewerkgesteld te worden. Onderweg werd de trein beschoten, waarbij doden en gewonden vielen. Toen hij in een werkkamp terecht kwam, zei hij al na enkele dagen tegen de andere mannen uit Apeldoorn dat hij zou vluchten en dat degenen die met hem meegingen net als hij behouden thuis zouden komen. Een aantal mannen ging met hem mee, anderen durfden niet. Zij zijn lopend uit Duitsland teruggekeerd. Van degenen die niet durfden mee te gaan, zijn tijdens bombardementen verscheidenen omgekomen.

Gerard Zwerus werd door de Heere tot het dienstwerk van predikant geroepen met de woorden van Mattheüs 4:19: 'Volgt mij na, en Ik zal u vissers der mensen maken.' Eerst voelde hij zijn onbekwaamheid tot dit gewichtige ambt, totdat hij na een aanrijding op zijn fiets door een auto, waardoor hij gewond raakte, door de Heere erbij bepaald werd dat hij Hem niet langer mocht tegenstaan.

In 1946 werd hij bij zijn eerste aanmelding toegelaten aan de Theologische School te Rotterdam. Toen op diezelfde avond ds. J. Fraanje uit Barneveld voorging, deelde hij deze gemeente Apeldoorn mee dat er drie studenten waren toegelaten, onder wie een van de Apeldoornse ouderlingen. Na afloop van de kerkdienst gingen veel mensen naar de twee andere ouderlingen, die goed konden voorgaan en gebedsgaven hadden, om te vragen of het een van hen was. Bij Zwerus kwam niemand. Hij diende in de schaduw van de andere ouderlingen en was niet zo begaafd als zij. Hij werd toen bepaald bij de geschiedenis van David, die te gering en te klein geacht werd om koning te worden, terwijl zijn broers, krachtig en groot van postuur, daarvoor wel geschikt geacht werden, maar daartoe niet verkoren waren.

Tijdens zijn studietijd raakte hij voor het leven bevriend met student A. Vergunst. Uit de vele beroepen die hij als kandidaat kreeg, nam hij het beroep naar de Gereformeerde Gemeente van Middelharnis aan. Dit gebeurde direct toen een ouderling hem belde dat hij beroepen was. Tijdens zijn voorgaan in Middelharnis, een aantal weken eerder, was zijn hart al overgebogen naar deze gemeente.

Op 4 januari 1950 werd kandidaat Zwerus in de hervormde kerk van Sommelsdijk tot predikant van de Gereformeerde Gemeente te Middelharnis bevestigd. De bevestiger, dr. C. Steenblok, preekte over Jesaja 30:20b en 21b. De handoplegging vond plaats door de bevestiger, waarbij de geopende Bijbel Zwerus boven het hoofd werd gehouden door de predikanten M. Blok, H. Ligtenberg, L. Rijksen en J.B. Bel.

In de avonddienst hield ds. Zwerus zijn intredeprek uit Efeze 3:8. Door de nieuwe predikant werd toen meegedeeld dat God bij hem een vlak veld had gemaakt en dat hij zelf mocht volgen in de goedkeuring Gods.

Op 1 juni 1954 nam ds. Zwerus afscheid van Middelharnis, wegens vertrek naar Sunnyside en Choteau (staat Washington) in de Verenigde Staten. De dag erna vertrok hij met zijn gezin met de 'Maasdam' van de Holland-Amerika Lijn. Hij werd er op 1 juli bevestigd door ds. C. Hegeman.

Op 12 december 1954 werd de afdeling Choteau door ds. Zwerus geïnstitueerd als zelfstandige gemeente. Naast het werk in beide gemeenten verzorgde hij, samen met ds. Vergunst, de opleiding tot predikant.

De gemeenten werden gediend tot begin 1957, toen hij een beroep aannam naar het Canadese Norwich (Ontario).

Op 17 februari nam hij afscheid van Choteau, en op 10 maart van Sunnyside. Over zijn verbondenheid met de gemeenten schreef hij in De Saambinder: 'De Heere heeft Zich daar niet onbetuigd gelaten in onze arbeid, en daar we er vele vrienden verkregen, met wie we zuur en zoet gedeeld hebben, viel het afscheid nemen niet mee.'

Op 15 maart 1957 werd ds. Zwerus in de morgendienst door ds. W.C. Lamain in zijn nieuwe gemeente bevestigd. In de avonddienst deed hij zijn intrede met 2 Timotheüs 2:15.

In 1958 openbaarde zich een zeer ernstige vorm van longkanker, zodanig dat de artsen weinig hoop meer gaven en dachten dat de predikant niet lang meer zou leven. Een long werd bij de operatie weggenomen. De Heere bepaalde hem op het ziekbed bij Hizkia, aan wie op zijn smeekgebed vijftien jaren bij zijn dagen werden toegedaan. Hij kreeg te geloven dat hij nog niet zou sterven. Het herstel trad opmerkelijk snel in. Wel bleef hij de laatste jaren van zijn leven zwak en lag hij enkele malen in het ziekenhuis. Toch preekte hij zo gauw hij kon, zodat het verzuim tot een minimum beperkt werd. 'De preekstoel is medicijn voor mij', zei hij dan.

Op 15 augustus 1961 nam hij afscheid van de gemeente Norwich wegens vertrek naar Nunspeet. Drie dagen later vertrok hij met de boot 'De Rotterdam' naar Nederland.

In Nunspeet werd ds. Zwerus op 31 augustus door ds. P. van der Bijl in het gebouw van de Gereformeerde Kerk bevestigd. Bij zijn intrede - ds. Zwerus preekte over 1 Johannes 1:3 - mocht hij de gemeente meedelen dat toen hij twee jaar eerder in de gemeente Nunspeet voorging, vast mocht geloven dat dit nog eens zijn nieuwe standplaats zou worden. Het was een groot wonder voor hem dat hij van de kerkenraad een brief kreeg over hun werkzaamheden, die ook in zijn hart waren.

Op 4 juli 1962 herdacht ds. A. Vergunst in een speciale dienst het twaalfeneenhalf-jarig ambtsjubileum van ds. Zwerus met een preek over Psalm 71:7.

In 1966 waren er moeilijkheden tussen de predikant en een van zijn ouderlingen, waardoor er verdeeldheid ontstond in de gemeente. Besprekingen tussen beide partijen, onder leiding van een classicale commissie, namen de grieven tussen beide partijen weg. Op 29 januari 1967 werd van de verzoening tussen ds. Zwerus en zijn ouderling melding gemaakt in een kanselboodschap.

Mevrouw Zwerus overleed plotseling op 9 maart 1967. Zij was onwel geworden nadat zij van een trap gevallen was en was weldra stervende. In tegenwoordigheid van de dokter en de hulp in de huishouding zei hij, op het moment dat de ogen van zijn vrouw braken, de woorden van Job: 'De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd.'

Enkele weken later nam ds. Zwerus een beroep aan naar Slikkerveen. Als afscheidstekst koos hij Handelingen 8:39 en 40. De bevestiging vond op 25 mei 1967 plaats in de Gereformeerde Kerk van Slikkerveen door ds. A. Hoogerland, waarna ds. Zwerus diezelfde dag zijn intrede deed met Romeinen 15:29, 30 en 32.

In Slikkerveen preekte hij veel over het hemelleven en de eeuwige toekomst van Gods Kerk, waar zijn vrouw al in mocht delen. Hij sprak ook regelmatig over 'de lieve gemeente en de fijne kerkenraad' die hij er had gevonden. Zijn zoon en schoondochter woonden bij hem in.

In 1968 werd hij opgenomen in het ziekenhuis. De keren daarvoor zei hij altijd dat hij weer thuis zou komen en dat zijn dienstwerk nog niet afgelopen was, maar hij had er deze keer geen licht over gekregen en zei tegen zijn kinderen dat het goed was wat de Heere met hem voor had. Hij was verzekerd van zijn geestelijke staat en mocht vast geloven dat hij een thuiskomen bij God had. Hij raakte in coma en overleed op 8 september 1968 in het Refajaziekenhuis te Dordrecht.

Op woensdag 11 september werd te Slikkerveen de rouwdienst gehouden, waarin ds. A. Vergunst voorging. Over de prediking van de overledene werd door hem gezegd: 'Het is zijn lust geweest om u de uitnemendheid en de heerlijkheid te prediken van Hem, in wie hij zelf zijn leven gevonden had, om Christus in het midden van de gemeente en in het hart van de hoorder een gestalte te doen verkrijgen. Dat is het oogmerk geweest van de bediening waartoe de Heere hem verwaardigde.'

Na ds. Vergunst spraken ds. L. Rijksen en ouderling P. van der Linden. De dag erna vond de begrafenis plaats in Nunspeet. Op het graf sprak ds. Vergunst, gevolgd door de predikanten C. de Ridder, P. Blok, A. Hoogerland, D. Hakkenberg en ouderling J. Velthuisen van de gemeente Slikkerveen. Namens de familie sprak de oudste zoon van de overledene een dankwoord.

Geschriften

Het heil in Christus, Slikkerveen 1971.

God wendde zijn lot. Rouwdienst te Slikkerveen en begrafenisdienst te Nunspeet, gehouden bij het overlijden van ds. G. Zwerus, Utrecht z.j.

LAATSTE PREEK VAN Ds. G. ZWERUS, gehouden te

Slikkerveer op zondag 11 augustus 1968.

De volheid van Christus.

Predicatie over het Evangelie van Johannes, hoofdstuk 4 : 10 en 29.

Psalm 25 : 8

Lezen: Evangelie van Johannes 4 : 7-29

Psalm 42 : 4 en 5

Psalm 89 : 8 Psalm 84 : 5.

Geliefden,

Dat een mens er vaak diep door moet naar lichaams- en zielestrijd, werd verklaard in Psalm 42. Het is de erfenis aan deze zijde van het graf n.l. verdrukkingen en kastijdingen, die vaderlijk zijn maar waarvan vaak gevreesd wordt dat ze richterlijk zijn. Zij zijn dienstig voor Gods volk om hen pasklaar te maken voor het tijdelijke en het geestelijke; voor Hem, Die uitkomst geeft; voor Hem, Die Zijn kerk kocht naar ziel en lichaam voor tijd en eeuwigheid. Maar, gemeente, dit bleef er aan het eind over: „de Heere zal uitkomst geven." Wat betekent dat?

Het betekent, dat God nooit meer van Zijn kerk af kan. Hij heeft met een eed gezworen, dat Hij hen gedenken zou krachtens Zijn verbond maar ook, dat Hij hen heeft liefgehad van vóór de grondlegging der wereld en hen zal liefhebben tot het einde toe. Opdat in uw leven door de oefeningen, die God geeft, niets zou overblijven dan alleen Jezus Christus en Die gekruisigd; opdat zou overblijven het houvast des geloofs wat God Drie-enig is en wat Hij blijven zal voor Zijn kerk; opdat de volheid van die Immanuël zou zijn tot eer van God Drie-enig en tot leven van Zijn Sion.

Gemeente, we hadden gedacht met de hulp des Heeren deze morgen stil te staan bij de volheid van Christus en wel wat u opgetekend vindt in het u voorgelezen Schriftgedeelte Johannes 4, de verzen 10 en 29, waar 's Heeren Woord en onze tekst aldus luidt:

Jezus antwoordde en zeide tot haar: Indien gij de gave Gods kent, en Wie Hij is, Die tot u zegt: Geef Mij te drinken, zo zoudt gij van Hem hebben begeerd, en Hij zou u levend water gegeven hebben en vers 29: Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb: is Deze niet de Christus?

Wij zien in deze twee tekstverzen: De volheid van Christus, en hopen de volgende 3 gedachten voor u te ontvouwen:

1. wie Hij is;
2. wat Hij leert;
3. wat Hij geeft.

1. Wie Hij is

Dominee, zult u zeggen, u bent abuis, want op 14 januari j.l. hebt u ook gepreekt over deze Samaritaanse vrouw en nu gaat u weer over haar prediken?

Toch niet, nee, wij gaan ditmaal niet over deze vrouw prediken, maar over Hem, Die het heil van deze vrouw was. Want in Gods Woord liggen onderscheidene onderwijzingen. Elke tekst heeft zijn waardij, als God er licht over geeft. Er ligt een

volheid in, hetgeen vooral in het verband van dit hoofdstuk duidelijk zal uitkomen.

Wij lezen dan: "Hij zeide tot haar: Indien gij de gave Gods kendet en Wie Hij is", mijn eerste punt dus. Wie Hij is, en dan staat er in de kanttekening: dat is Mij, Die de mensen tot een Zaligmaker van God gegeven ben.

Hij is dus de Zaligmaker, Die van God gegeven is en gemeente, daar ligt een zee van genade, een zee van liefde en een zee van aanbidding in. Gegeven tot een Zaligmaker, dat zegt de enige Zaligmaker, de enige Verlosser en geen andere. Hoe dikwijls probeert een mens om buiten deze Zaligmaker tot God te komen.

Dan maken wij onderscheid tussen hetgeen de Neo-Gereformeerden leren en de ontdekking en lessen van Gods kerk en ik geloof, dat het een groot voorrecht is als Gods kerk mag leren door ontdekkende genade, Wie Hij is, n.l. de enige, de volkomen, de volmaakte Zaligmaker, Die God weer heeft teruggegeven in Zijn werk als de zaligheid van Zijn kerk. De dichter zingt immers: Die God is onze zaligheid, wie zou die hoogste Majesteit, dan niet met eerbied prijzen.

Er gaat soms een lange weg aan vooraf, voordat die Zaligmaker n.l. *Wie Hij is*, wordt gekend. In mijn derde punt hoop ik daarvan meer te zeggen. Dit is vast, dat de Gift van de Vader onuitsprekelijk is voor een wereld, die in het boze ligt, voor een wereld, die in de val, in het verlaten van God, het er zo slecht heeft afgebracht, voor een wereld, die uit- en van zichzelf nooit zal vragen naar die enige weg, *Wie Hij is*.

Vandaar zal het voor de wereld ontzettend zijn, dat de Heere Zijn Zoon gegeven heeft, alles wat Hij bezat, Die spelende was voor Zijn aangezicht. De onpeilbare liefde Gods, de volheid van de liefde van Christus straalt uit in het geschenk maar ook in het doen van de wil van de Vader door Christus. Immers Hij zegt: *Ziet Ik kom om Uw wil te doen, om Uw wet te volbrengen, om de wet van zijn vloek te ontwapenen en om Mijn bloed te geven, te laten vloeien voor mensen*. Voor mensen tot afwassing van de zonden en de ongerechtigheden, voor mensen op de weg van heiligmaking, wat Paulus zegt: *Ik danke God door Jezus Christus, want als ik het goede wil doen, ligt het kwade mij nabij, ik weet, dat er in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont*.

Wie Hij is in Zijn volheid als Profeet, Priester en Koning, gezalfd vanaf eeuwigheid en bekwaam gemaakt in de tijd om die ambten volmaakt ten uitvoer te brengen. Welgelukzalig zijn zij, die op de school van Jezus gebracht worden.

Lieve kinderen, jong van jaren, dat Hij jullie de weg der zaligheid zou mogen leren, jullie persoonlijk onderwijs in je leven zou mogen geven, want dat doet Hij ook aan kinderen. Als Profeet geeft hij onderwijs en leert Hij de weg tot de zaligheid.

Maar ook als Priester offerde Hij zich volmaakt voor de Zijnen, opdat zij zich ook in dat priesterschap verlustigen zouden in die volheid van Zijn bloedstorting, in de volheid van het voldoen aan het recht Gods. Immers het is zulk een volheid, dat geen mens kan zeggen: ik heb niet zalig kunnen worden. Echter de ruimte van Christus, de volheid van Hem, wordt getekend als genoegzaam voor de ganse wereld.

Als Koning zwaait Hij Zijn scepter in ons leven, opdat Zijn heerschappij ons verwekke tot liefde tot Hem maar ook beschermt Hij de Zijnen tegen de grote gevaren, die zij ontmoeten. Als Koning vergadert Hij uit de wereld door de eeuwen heen diegenen, die zalig zullen worden.

Al klaagt de mens dan over donkere tijden, ach, die donkere tijden zijn er altijd geweest. De zonde openbaart zich telkens in andere vormen, gewis, nochtans is Christus nog steeds de Zaligmaker, Die zondaren redt van de dood. Geen duivel, geen mens kan dit werk tegenhouden, want het is een onwederstandelijk werk. De volheid van Christus, Wie Hij is, noopt Gods kerk wel eens tot de uitroep: *Tot wie zullen wij anders heengaan, tot wie, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens*. Tot wie? Tot

Hem, Die de pers alleen getreden heeft. Tot wie? Tot Hem, Die Zijn bloed heeft laten vloeien voor een schuldig volk, voor mensen. Onverklaarbaar.

Gemeente, het is geen wonder, dat Gods kerk wel eens zeggen mag: *O, dat zoete bloed, dat zoete bloed, als zij uitrusten mogen aan Zijn gezegende voeten.*

Rust in alle strijd, in alle moeite, in alle aanvechtingen, in alle verdriet en in alle tegenheden. Hier rusten de vermoeiden van kracht, ook daar aan de voeten van die eeuwige Immanuël.

Gemeente, mijn mond is te arm om de volheid van die Gezegende des Vaders uit te drukken; het is meer een aanbidden en een beleven dan te spreken van de vrucht van die Immanuël. Er ligt nog een zaak in en wel deze: Hij is gegeven uit onverklaarbare liefde. Hij, een heilig, volmaakt, rechtvaardig Wezen, Die het niet van node had om van mensen gediend te worden, maar Die uit onverklaarbare liefde in deze wereld mensen heeft willen stellen om Hem te dienen. En wat uit liefde voortkomt, baart wederliefde. Daarom is het een liefdedienst. Luister goed gemeente, het is een liefdedienst. Weet u waarom?

Omdat Hij mildelijk geeft en nooit verwijt. Het volk van God zegt daar amen op. O, die liefdedienst bekoort hen. Hun ingaan, hun uitgaan, hun leven worden vervuld met de dienst van God, al is de weg later wel eens anders.

Nochtans is het een openbaring van de liefde, door het volmaakte Wezen uit onverklaarbare liefde gewerkt. Ik denk wel eens, hoe durft een mens het zo lang vol te houden tegen die God, Die alles gaf wat Hij bezat, n.l. de Zoon van Zijn eeuwige liefde. Gemeente, hadden wij toch eens ogen om te zien, een hart om op te merken en verstand van God en Goddelijke zaken. Dan zouden wij zeggen: "Hier weidt mijn ziel met een verwonderend oog." Dan zouden wij zeggen: "Neem Jezus weg uit mijn leven, dan neemt ge alles weg." Hij is gegeven tot zaligheid.

Ook voor u, onbekeerden, wordt de volheid van Christus nog gepredikt om nooit te wanhopen aan de zijde Gods. Als u niet luistert, zal dat uw oordeel verzwaren. Dan zal Christus zeggen: U hebt niet gewild, dat Mijn volheid uw leven vervullen zou, u hebt niet gewild, dat Ik Koning over u zijn zou, u hebt voor Mij niet willen bukken.

O, de rijkdom van de volheid van Christus is niet weer te geven. Dit weet ik wel, Gods kerk kent tijden, dat zij opgetrokken zijn, dat alles nieuw geworden is, dat zij vrede hebben met de grasscheutjes en vrede met de dieren des velds. De aanklager moet dan zwijgen en de zonden zijn dan bedekt en weggenomen. Dan staan zij een ogenblik voor het aangezicht Gods als gewassen, geheiligd en gereinigd in de volheid van Christus. Dan kennen zij de gave Gods en weten Wie Hij is.

2. Mijn tweede punt luidt: **wat Hij leert.**

Dit kunt u lezen in vers 29, *Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?* Alles wat ik gedaan heb, namelijk ook heimelijke en verborgen zaken, zoals in de kanttekening staat.

Christus zegt immers tot haar: "Gij hebt vijf mannen gehad, en, die gij nu hebt is uw man niet." Wat leert Hij, gemeente? Hij leert, wat de mens is. Van nature weet de mens niet, wat hij eigenlijk voor God is. Wij praten er wel over met elkaar. Wij zijn grootgebracht in de leer van jongs af, wij weten, dat de mens in zonden ontvangen en in ongerechtigheden geboren is, wij weten van erfschuld en erfsmet. Dat hebben wij van kindsaf aan thuis, op de catechisatie, op de vereniging geleerd en in de kerk gehoord.

Maar deze vrouw zegt: "Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb." Het werd voor haar een persoonlijke zaak. En zij zegt ook: alles, wat ik gedaan heb. Wat betekent

dat? Dat de Heere allengskens bekend maakt wat een mens heeft gedaan in zijn dadelijke zonden. God gaat een mens bepalen bij zijn zonden vanaf zijn jeugd. Dat wordt door een mens ingeleefd, dat wordt werkelijkheid voor hem. Ik heb meer gezegd, gemeente, staat toch naar werkelijkheid.

De strijd van het ware volk is altijd: Zou het wel waar zijn, zou mijn begin wel goed zijn, zou mijn zondekennis wel oprecht zijn?

Lessen worden geleerd, wie ik ben voor God. En gemeente, als God mij bepaalt bij mijn zonden van bedrijf, bij mijn zonden van nalatigheid; als Hij mij dat leert; als Hij mij apart neemt in mijn leven, dan wordt zonde werkelijk zonde. Dat kan niet anders.

Dan wordt de zonde een bittere pil op onze tong. Dan worden wij ontdekt aan de zonden, die tegen mensen bedreven zijn, maar vooral aan de zonden, tegen God bedreven. Dan wordt een mens schuldenaar voor God en ook voor mensen. De tijd voordat men weet, dat Christus dit geleerd heeft, is zo'n profijtelijke tijd in het leven. Die vrouw was er achtergebracht. Het is echter o zo profijtelijk om dat te leren.

Ik weet, dat al Gods kinderen, die met 30 jaar of later bekeerd zijn, zeggen: 'Heere, was het maar eerder gebeurd, dan was ik bewaard gebleven voor vele zonden, die ik nu gedaan heb. Want ik heb Uw Naam besmeurd, ik heb U veracht, ik heb met U niet gerekend in mijn leven, ik heb U vertrapt, ondanks al Uw goedheid, die U. vanaf mijn jeugd mij bewezen hebt, ook wat de tijdelijke zaken betreft.'

Zou dat verachten van de Heere niet terugkomen in ons leven? Gewis. Speur dat na in uw leven, alstublieft. Het zijn de punten waarom het gaat. Hij, Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb. Als een mens ons zegt wat wij gedaan hebben, kan dat door God gebruikt worden. Als iemand van Gods volk ons zegt, dat het met ons mis gaat in onze levenswandel, in wat wij doen, dan kan God dat ook gebruiken tot onderwijs om ons te leren wat een mens is. Daarvan zijn voorbeelden geweest, dat God mensen gebruikte.

Daarom is het voor de jeugd zo goed om te luisteren naar de wegen Gods, die Hij met Zijn kerk houdt. Dat is zo noodzakelijk, God mocht het gebruiken voor je hart, jeugd. En gemeente, als God ons leert wat wij gedaan hebben, dan valt dat niet mee, heus niet, dan zeggen wij: 'Heere, het zijn Uw verdraagzaamheden, het is Uw taai geduld dat U mij toen niet hebt weggenomen daar, waar U mij in de zonde opgezocht hebt in mijn leven. Dat U mij toen niet hebt weggenomen en mij daar bewaard hebt voor de zonde.'

Gods volk krijgt er licht over. *Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb.* Och, gemeente, dat is een les, die doorgaat, steeds doorgaat. Dat leert Hij meer en meer en zij, die dit langzamerhand leren, hebben meer oefeningen in hun leven dan diegenen, die het in een kort tijdsbestek leren, zoals een Saulus van Tarsen, die in drie dagen tijds door het zwaard werd afgesneden. Zo langzamerhand wordt geleerd waar een mens vandaan komt, waar de mens gestaan heeft in de staat der rechtheid. God leidt een mens terug naar het Paradijs, waar hij volmaakt en zonder zonde uit Gods hand is voortgekomen.

God doet dat met elk van Zijn kinderen, Hij leidt hen terug. Dan zeggen zij: "ik heb dat gedaan, ik heb God naar kroon en troon gestaan." Dan is het niet meer Adam, die dat gedaan heeft, maar dan zeggen zij: "ik ben die man, ik ben die vrouw."

Gemeente, ik zou door kunnen gaan. Het zijn telkens weer die Goddelijke lessen van diepe ontdekking, die de hemelijke zonden, welke geen mens weet, in het leven van Gods kerk blootleggen. Het gaat er nauw aan toe, houdt dat alstublieft vast, gemeente, zal Christus Zijn waarde volmaakt in Zijn volheid, in Zijn bediening krijgen. Zalig de mens, die het voor God verliezen mag; de mens, die leert wat hij is voor God. Het valt niet mee, vooral als de vijandschap tegen vrije genade ingeleefd wordt, als de

vijandschap tegen de weg der verlossing in de volheid van Christus geopenbaard wordt. Want in die weg raakt een mens kwijt wat hij bezit. God slaat hem dat uit de vingers. Een mens is een rustzoeker buiten het volbrachte werk van Christus, van die Middelaar. Hem wordt dan geleerd, dat het Jezus niet is. Het kan wel van Jezus zijn en gewis, het is wel van Hem, maar het is Jezus Zelf niet.

Ik zeg dit met het oog op het volk, dat in banden zit, zoals in Psalm 42 wordt verklaard, *daar het gedruis der waat'ren groeit, daar Gods golven, daar Gods baren, hun benauwde ziel vervaren*. Daar gaan zij in, daar moeten zij door, opdat Christus een gestalte in hun leven krijgen zou, opdat Christus hun alles worden zou in hun leven, opdat Zijn volheid volmaakt nodig zou zijn. Als grond kan er niets van de mens bij, het is alleen Jezus Christus en Die gekruist.

3. Mijn derde punt luidt: **wat Hij geeft**.

De tekst zegt: *Zo zoudt gij van Mij begeerd hebben levend water*. Hij geeft dus levend water. De kanttekening zegt: dat is, levend makende, waarmee bij gelijkenis verstaan wordt de gave des Heiligen Geestes, door welke wij wedergeboren en verkwikt worden ten eeuwigen leven. In zulker voege, dat hoewel wij somtijds wel dorsten naar troost in zware vallen en aanvechtingen, nochtans door deze genade des Heiligen Geestes alzo wederom verkwikt en gesterkt worden, dat wij nimmermeer in wanhoop vervallen, noch verloren gaan. Hier wordt een hele rij van zaken opgenoemd, die Hij geeft.

Let wel, gemeente, dit is nu ná vers 29. Die vrouw verstond toen nog niet wat dat levende water was, want Christus is het levende water gegeven van de Vader, die van Hem drinkt zal nooit meer dorsten tot in der eeuwigheid. Nu staat er in vers 10, zo zoudt gij van Hem hebben begeerd en Hij zou u levend water gegeven hebben. Twee zaken dus, in volgorde, eerst begeerd en dan gegeven.

Die begeerte vloeit voort uit de noodzakelijkheid, uit de onmisbaarheid, uit de onhoudbaarheid en als het zó begeerd wordt, wordt het ook gegeven. God brengt Zijn kerk nooit in diepten om hen daar te laten liggen, nooit en te nimmer. Het is de Geest, Die verkwikt en vertroost door het levende water in strijd, in druk en in tegenheden. Het betekent, dat de dood niet meer beschadigen zal. Daar wordt gegeven de volheid van het levende water, welke Jezus is. De fontein der levende wateren, die nooit te ledigen is, die dag en nacht is geopend tegen de zonde en de onreinheid van een mens. Als er plaats voor gemaakt is in de weg van begeerte, wordt dat levende water gegeven.

De tijd gaat door, jammer genoeg, ik wilde een kort preekje doen vanmorgen, maar het gaat niet. Er is een kerk op aarde, die begeert Jezus, die begeert Hem te kennen. Die kerk kan niet langer buiten Hem leven, die kan Hem niet missen, want dan is het eeuwig kwijt, dan is het eeuwig de dood, dan is het naar recht eeuwig erbuiten. *Hebt gij Die ook gezien, Die mijn ziel liefheeft, o dochters van Jeruzalem*.

En ik geloof, dat er ook hier in Slikkerveen een volk is, dat uitziert naar Hem, dat Hij gegeven zou mogen worden als het levende water tot verzadiging van de genade Gods, om tot wegneming van de dood het leven uit Zijn hand te mogen ontvangen.

Ik heb eens gepreekt over de tekst: *Die Mij vindt, die vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere*. Hij is die grote Parel, Die Gods kerk mag vinden, Die gegeven wordt naar de begeerte. De Heere zegt zelf: Ik zal hen nooit afstoten, die begeren van mij wat nodig is, die begeren Hem te leren kennen. Daarom ben ik altijd bang om het kleinste weg te doen. Dit weet ik wel, dat de Geest hier wordt genoemd. De Geest blijft werken in de harten van Zijn lievelingen, totdat de volheid van Christus wordt begeerd om Hem te kennen en vervolgen te kennen. Want buiten Hem

is de dood en een eeuwig zielsverderf. En gemeente, het is zo groot voor diegenen, die nu ervaren mogen dat Hij gegeven wordt van de Vader, niet ten koste van het recht, maar gegeven vanachter het recht. Als hij gegeven wordt als de weg ter ontkoming voor hen, die worden afgesneden in hun werkzaamheden buiten Christus. Dan zingen zij in de Heere verblijd. Dan kan men zalig worden met behoud van Gods deugden.

O, eeuwig wonder, een volheid, die gegeven wordt in een afsnijdende weg in de staat van het leven, om uit Hem te mogen leven. O, eeuwig wonder, dat die volheid van Christus nu ook de volheid van hun begeerte is om Hem te kennen. Om te zeggen: Hij is de Mijne en ik ben de Zijne.

Gemeente, die Liefste, o die Liefste, heeft de eerste plaats in het hart van Zijn kerk. Die Liefste, Die Zich doodgeliefd heeft voor deze Samaritaanse vrouw, Die Zich doodgeliefd heeft voor mij, zodat de Levensfontein zou geopend worden tot troost en blijdschap in dit leven.

Het kan niet anders of dan zingt dat volk met de dichter van Ps. 89 : 8, wat wij samen willen zingen.

TOEPASSING.

Lieve kinderen, het gaat over de volheid van Christus. De Samaritaanse vrouw werd het aangezegd, zij verstond er niets van aanvankelijk. Zij begreep het niet en misschien, lieve kinderen, zeggen jullie, dominee, ik kan het ook niet begrijpen. Dat is waar, maar dit is ook waar, je kunt door de volheid, die in Christus is, nog zalig worden. Je kunt nog een levendmaking ontvangen, zodat je een verwachting krijgt om God te ontmoeten. Dat kan nog, lieve kinderen. Als ik het anders zeggen zou, dan zou ik je bedriegen voor de eeuwigheid, het kan nog, heus!

Op de bodem van mijn ziel ben ik het eens met de Engelse verklaarders, die zeggen, *dat het meer een zondigen tegen het Evangelie is dan een zondigen tegen de wet*. En dat is erg, als in de prediking je telkens de vrije genade in Christus is voorgesteld en je zult er dan eeuwig buiten moeten vallen. Kom dan, wat ik je bidden mag, vraag erom. Geen mens kan bidden zoals het behoort. Ik lees van de apostelen, dat zij zeiden: "Heere, leer ons alstublieft bidden." Geen mens kan bidden, maar de Heere wil erom gevraagd zijn, ook van de kindertjes. Vergeet dat nooit, het is nodig. Want wie weet de dag zijns doods, geen mens weet hoe oud hij worden zal. Of wij ook uitstellen, wat de mens eigen is, de Heere weet het uur en de tijd van ons sterven.

Ik zou zeggen, doe er winst mee, doe er winst mee, eer het besluit bare, want als kaf gaat de dag voorbij. De Heere wordt verheerlijkt ook in kinderen. Gods Woord leert dat en de praktijk van het leven heeft dat geleerd.

Toe, het is een liefdedienst heb ik gezegd, absoluut, het is een liefdedienst, die nooit verdrieten zal. Het is een liefdedienst ook als Gods volk het niet naar de zin heeft, als zij bij ogenblikken niets in het hart hebben, als het donker en bestreden is.

Nogmaals, ik kan het je aanbevelen, lieve kinderen, doe je best maar, hoor. Boston zegt tegen een kind van 12 jaar: "Je moet je staat opmaken voor Christus." Een kind van 12 jaar. Dat kind zegt: "Wat moet ik dan doen, vader?"

Dan zegt Boston: "Je moet lezen en bidden."

Mooi hè? Al zijn kinderen zijn zalig geworden. Weten jullie wat dat ventje zei later? Hij zei: "Vader, ik kan niet lezen en ik kan niet bidden." Voelt ge wel, het was al ontdekking van de hemel. Was Boston nu fout hierin?

Absoluut niet. Kom dan, doe er winst mee, jongens en meisjes. De volheid van Christus wordt gepredikt. De wereld kan nooit je hart vervullen, dat is nooit vol, in de grootste geneugten van de wereld blijft er 's avonds in bed een tekort, als het goed is, een veroordeling over. Wat van Christus is, dat is vol. Zalig worden om niet. Een

blijdschap in God. Een aanbidden van de wegen Gods. Onbegrijpelijke liefde des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes.

Erskine zegt, en mag ik het nazeggen, *als je vrijen wilt, vrijt dan met Christus*. Ik vind dat mooi gezegd, *vrijen met Christus*. Ik zou het je gunnen. Weet je waarom? Je kunt het niet missen.

Later zal de mens zeggen: "Ach had ik, ach had ik maar geluisterd." Maar dan is het te laat. Ik heb je er niet voor over. Ik weet wat de hel is. Ik weet wat de toom en de gramschap Gods is om te verdwijnen voor God. Maar ik weet ook, dat ik door de liefde Gods eruit gehaald ben, op de aarde gesteld ben als had ik nooit zonde gekend noch gedaan. Zou ik het u dan niet gunnen? Dan zou ik een monster zijn.

Misschien ben ik een lichte dominee, dat weet ik wel hoor. *Ds. Zwerus is erg evangelisch* wordt gezegd, daar ben ik echter blij mee. De jas van Mozes brengt geen winst, hoor. Christus, Hij is het leven, de blijdschap, de verwachting, de toekomst voor eeuwig in de gemeenschap met God.

Vaders, moeders, ik hoop, dat u het een keer afleert om te zeggen "ja, maar." O, die "maartjes" zijn zo veel in ons leven. "Als ik niet uitverkoren ben, als dit en als dat, ik kan er toch niets aan doen, enz."

Het zijn allemaal van die uitdrukkingen bij ons. Hoe weet u, dat u er niets aan kan doen. Gods volk leert in de volheid van Christus, dat zij er niets bij kunnen doen en er ook niets bij hoeven te doen. Dan drijven zij op de wateren van vrije genade. Christus en Die gekruist, Christus in Zijn bediening, in Zijn volheid, in Zijn bloed.

Volk des Heeren, het is tijd. Och, als God in het hart is, gaat het vanzelf. U is toch een beter lot bereid.

Dominee, ik zit zo in de banden met Psalm 42. Ik weet mij geen raad.

Dat geeft niet, o, dat geeft niet. Het is aan de weg verbonden. Maar de Heere zal uitkomst geven. Omdat Hij dat wil. Niet om u, maar om Zichzels wil. Hij zal dat doen in de volheid van Zijn lieve Kind. En dat Kind zal dat doen tot eer van de Vader, tot liefde voor de Vader en tot liefde voor Zijn kerk. Wanneer zal Hij dat dan doen?

Op Zijn tijd en wijze. Hij wordt begeerd, dan gegeven, hetgeen gewerkt wordt door Gods Geest.

Dus, volk van God, ik hoop, dat u allen telkens weer de genade in Christus leert kennen, om Hem te mogen mijnen. Om te mogen zeggen: "Hij is de mijne." Voor mij, die nooit naar God gevraagd heeft; die de dood zocht boven het leven; die nooit de eer Gods bedoeld heeft, opdat het "door u alleen" in de eeuwigheid volmaakt zijn beslag zal hebben. Hier op aarde wordt de volheid van Christus vaak gemist door strijd en moeite, door verbergen van Zijn Aangezicht en door de beleving van onszelf. Hij heeft mij gezegd alles wat ik gedaan heb.

Maar gemeente, het zal wat zijn om met de Kerk, Die triomfeert, om samen voor altijd. Zijn lof te ontvouwen en dat zonder zonde voor eeuwig. Welk een toekomstverwachting. Die wordt zo weinig gezien door Gods, kerk maar God zal het gewis vervullen, dan moogt ge ingaan, eeuwig ingaan daar waar Hij is met de ganse triomferende Kerk en dán moogt ge tezamen Hem aanbidden. Door u, door u alleen; om het eeuwig welbehagen. Amen.

God wendde zijn lot

Rouwdienst te Slikkerveer en begrafenisdienst te Nunspeet gehouden bij het overlijden van Ds. G. ZWERUS

In dit boekje is tevens opgenomen zijn laatste predicatie gehouden te Slikkerveer¹

VOORWOORD.

Zeer gaarne voldoe ik aan het verzoek om een kort levensbericht van ds. Gerard Zwerus als een voorwoord voor dit boekje te schrijven, waarin de toespraken bij de begrafenis van onze geliefde vriend en broeder zijn weergegeven, alsmede de predicatie, die aan de vooravond van de begrafenis in Slikkerveer is uitgesproken. Tevens vindt U hierin de laatste door ds. Zwerus gehouden preek.

Wanneer wij aan het leven van de ontslapen broeder denken, komen ons de woorden Gods in de gedachtenis, die op zijn leven zo bijzonder toepasselijk zijn: "Ik heb U liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik U getrokken met koorden van goedertierenheid."

Immers heeft onze broeder niet zelf naar God gevraagd. Van huis uit behorend tot de Hervormde kerk, had hij al jong met alle godsdienst gebroken om te leven naar het begeren van zijn eigen hart. Zijn vermaak vond hij in de zonde. Wereldse muziek, ijdel toneelspel en sportverdwazing waren de goden, waarvoor hij leefde. Dat was zijn leven. Maar God heeft hem naar het voornemen van Zijn vrijmachtige verkiezing uit dit zondeleven getrokken. De middelen waarvan de Heere Zich bediende, om dit grote genadewerk in Hem te verheerlijken, zijn op wonderlijke wijze tot hem gebracht. God heeft daartoe zijn vrouw gebruikt.

Op 25-jarige leeftijd was hij in het huwelijk getreden met Jans Boomgaard, die uit een gezin, dat tot de Gereformeerde 'Gemeente behoorde, afkomstig was. Haar vader was jarenlang ouderling bij de gemeente van Apeldoorn. Zij had in haar jeugd de weg der wereld bewandeld en was van de vaderlijke leer afgeweken. In de "wereld" leerde zij Gerard Zwerus kennen. Een band van hartelijke liefde werd tussen hen beiden gelegd. Reeds voor het huwelijk kwam in het leven van Jans Boomgaard een kennelijke verandering. De tegenstelling, die daardoor tussen hen beiden ontstond, was zodanig, dat meerdere malen beiden van een huwelijk wilden afzien. Toch was dit huwelijk in de hemel gesloten en werd het mitsdien ook op de aarde voltrokken.

Hoe dikwijls heeft onze broeder gesproken over die goddelijke leiding, welke in zijn huwelijk voor hem ook zo duidelijk openbaar was. Zijn hart hunkerde naar de wereld; zijn wereldse vrienden spotten met God en goddelijke zaken; voor God en Zijn dienst was er geen plaats in het gezin van Zwerus. Hij verbood zijn vrouw om zich met kerk en godsdienst in te laten. Maar haar geroep in het verborgene vermenigvuldigde zich. Zij immers kon van de Heere en Zijn dienst niet meer af. Zij bedelde de Heere, dat in haar huis eens plaats voor het volk van God komen mocht. Zij smeekte, dat de Heere het hart van haar man neigen mocht om haar toe te staan naar de kerk te gaan.

En zie, in 1934 mocht zij gaan. Zelf bleef hij bitter vijandig. Hij kon het kerkje wel verbranden. Wat een wonder echter, dat God over hem die gedachten des vredes had gedacht, waardoor hij ook uit de duisternis van zijn vijandschap en afkeer zou geroepen worden om tot de dienst van de levende God gebracht te worden. Wat een

¹ DEN HERTOGS UITGEVERIJ - UTRECHT

grote liefde heeft zijn vrouw in dezen haar man ook bewezen. Zij kon het niet laten om tot God te roepen voor haar man; met innige liefde en teder geduld zocht ze zijn weg naar de kerk te banen. Maar hij liet zich niet bewegen. O, als ze thuis kwam uit een kerkdienst kon ze zo over het gehoorde spreken, dat het niet naliet indruk te maken op het hart van haar man. Ze smeekte om dan eens een keer te gaan.

Toen in Beekbergen op een avond wijlen ds. J. van den Berg (toen nog student van den Berg) zou voorgaan heeft ze hem overgehaald Wel waren er bezwaren vanwege allerlei werk, dat hij die avond noodzakelijk verrichten moest, maar toen haar man 's avonds thuis kwam, waren de werkzaamheden, die als een excuus zouden dienen, verricht. Hij ging. En het was Gods tijd. Daar viel de slag. Gij zijt mij te sterk geworden. Daar is hij als een ongelukkige uit de kerk gekomen. Het jaar 1935 was het jaar van zijn geestelijke geboorte.

Wat een verandering in het leven. De wereldse vrienden konden er niet meer terecht. Het volk van God vond er een plaats. Zijn thuisblijven was weinig. Hoe hunkerde hij naar het huis Gods; wat een heilige wedijver tussen die beiden. De gemeente, die hij zozeer verfoeid had, heeft hij vanaf 1937 tot 1946 gediend, eerst als diaken, daarna als ouderling. De Heere had het gewonnen.

In 1946 werd hij toegelaten tot de Theologische School in Rotterdam. Vanaf die tijd dateert ook de vriendschap, die schrijver dezes zo innig met hem onderhouden heeft.

In 1950 bevestigd zijnde als predikant in Middelharnis, heeft hij de gemeente aldaar tot 1954 gediend.²

Toen is hij naar de Verenigde Staten vertrokken, alwaar hij de gemeente van Sunnyside gediend heeft tot 1957, die van Norwich in Canada tot 1961.

In 1958 openbaarde zich een ernstige ziekte, die het ergste vrezende deed. Hij kreeg longkanker. Een long moest weggenomen worden. Naar het oordeel van de doktoren zou hij wel niet zo lang meer leven. Maar ziet de Heere deed nog 10 jaar tot zijn leven toe. Wel was hij gebroken in zijn kracht, maar met grote liefde heeft hij het werk, waartoe hij zich geroepen wist, nog verricht.

Van 1961 tot 1967 in Nunspeet, van 1967 tot aan zijn einde in Slikkerveer.

Zijn leven heeft allerlei strijd gekend. Maar de Heere heeft hem menigmaal rijke en zeer kennelijke verlossingen bereid. God was hem een God van wonderen. Toen hij

2 De strijd die dominee Zwerus heeft ondervonden en de smaad die daarmee samenging, - waaraan dominee Vergunst refereert - werd onder meer veroorzaakt door enkele wettische en/of conservatieve leden die de predikant te *Evangelies* noemden. Andere, hoewel oprechte kinderen van God, beschuldigden hem dat hij niet sterk de nadruk legde op de bewuste afsnijding en daarmee samengaande gemoedsgesteldheid.

KWESTIE TE MELISSANT, 6 mei 1954. Gepubliceerd door Digidbron

Waarschuwing. Te Melissant is het helaas tot een scheiding gekomen in de Geref. Gemeente. De oorzaak ligt hier niet in bezwaren omtrent de leer, of een leergeschil, maar in andere redenen. Tegen ouderling E. Struyk te Melissant, die herkozen was als ouderling, waren bezwaren gerezen, die classicaal zijn gezien. Ze waren van die aard, dat hij niet in zijn ambt bevestigd kon worden. Daarna heeft hij zich met een deel van de gemeente afgescheiden, hoewel ouderling Struyk nog kort geleden persoonlijk aan ondergetekende heeft verklaard, dat hij niet bezwaard was ten opzichte van de leer. Ze noemen zich nu "Vrije Geref. Gemeente". Ondanks dat ouderling Struyk kerkrechtelijk is behandeld en in zijn ongelijk gesteld, treedt men van de zijde van Dr. C. Steenblok c.s. daar in de dienst des Woords nu op. En dat terwijl men van die zijde zo veel de mond vol heeft van 'waarheid en recht'! Ik meende goed te doen dit mee te delen en in het kort in het juiste licht te stellen. Het zij voor onze gemeenten tot een waarschuwing. Ds G. ZWERUS, Middelharnis.

12½ jaar predikant was in 1962 heb ik op zijn verzoek in een gedachtenispredicatie bij dat feit stil gestaan. Toen heb ik gesproken over: "Ik ben velen tot een wonder geweest." Nu, dat is hij zeker. Zijn krachtdadige bekering; zijn bijzondere gebedsverhoringen, waarvan de Heere hem zo vele blijken gegeven heeft; zijn ernstige ziekte en zijn opmerkelijk herstel. En zoveel meer.

Toch, onze ontslapen broeder was wars van alles wat ernaar zweemde om met hetgeen wat God gedaan had in de mens te eindigen. Het was immers alleen Gods vrijmachtig welbehagen, waarin de oorzaak van zijn zaligheid lag; het was immers het Lam Gods, dat geslacht was van voor de grondlegging der wereld, waarin de grond van zijn zaligheid lag; het was het eenzijdig werk van Gods Geest in de toebrenging van zijn ziel tot de gemeente Gods, waarin hij zijn roem vond.

O, nee, dan blijft er geen roem in de mens, maar slechts een roem in God over. Dat was zijn leven en ook zijn levenslust. Hoe hartelijk begeerde hij de zaligheid van zijn hoorders. Hij wist van de rijkdom van Gods genade en van het eenzijdige ervan. Daarom kon hij er zo ruim van spreken. Hij wist zichzelf telkens zo'n diep onwaardige, aan wie genade ten deel gevallen was, daarom mocht hij er gunnend uit spreken. Het was zijn lust om de heerlijkheid van Gods genade aan verlorenen uit het geslacht van Adam voor te stellen. Van allerlei wettische zelfgerechtigheid was hij wars. Allen zullen hem ook niet altijd verstaan hebben in zijn prediking; juist omdat het alleen genade was en onze gerechtigheden slechts een wegwerpelijk kleed zijn, kon hij heftig zich verzetten tegen elk pogen om genade en werken te vermengen.

Gewis hij was een mens. Kleefden hem geen gebreken aan? Wie zou het durven ontkennen. Maar over die wil ik zelfs niet meer denken. Want al wat aan hem gebrekvol was heeft de Heere van hem nu weggedaan.

Zijn vrouw verloor hij in 1967. Voor hem een zwaar verlies. Maar de Heere heeft het hart van zijn zoon en schoondochter geneigd om hem een plaats in hun woning te doen vinden. Ze zijn met hem naar Slikkerveer getrokken, waar hij een oase van liefde en rust heeft gevonden.

In september 1968 heeft God Zijn kind en Zijn knecht Gerard Zwerus thuis gehaald om hem te doen beërven het loon van de getrouwe knechten. "Over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik U zetten. Ga in, in de vreugde Uws Heeren."

De Heere stelle de gedachtenis van deze rechtvaardige in de kring van zijn hem zo dierbare kinderen tot een zegen. Zij verloren in moeder en vader veel. Immers droegen deze hun belangen op de vleugelen des gebeds voor Gods aangezicht. Hij, Die van geslacht tot geslacht Zich verheerlijken wil, moge ook in het nageslacht Zijn lof doen verteld worden.

Ook in de gemeenten moge de gedachtenis aan deze voorganger nog dienstbaar zijn tot het navolgen van zijn geloof, ziende op de uitkomst van zijn wandel.

Ds. A. Vergunst.

**Rouwdienst te Slikkerveen
gehouden op woensdag 11 september 1968.**

PREDIKATIE Ds. A. VERGUNST.

Zingen: Ps. 3 : 2

Lezen: Openbaringen 7 vanaf vers 9

Gebed

Zingen: Ps. 138 : 3 en 4.

Geachte familie Zwerus, gemeente te Slikkerveen en voorts allen, die vanavond naar deze plaats gekomen zijn.

Wij zijn enerzijds in rouw en droefenis vergaderd vanwege het verscheiden van één, die aan zovelen onder ons dierbaar was. En wel in de eerste plaats was hij u dierbaar, familie Zwerus, kinderen van hem, die nu in de Heere ontslapen is. Hij was u dierbaar, hij was uw beminde vader, in wiens hart u allen als kinderen zulk een grote en bijzondere plaats innam.

Uzelf weet, wie hij voor u geweest is, wie hij tezamen met uw reeds vóór een jaar in de eeuwige rust ingegane moeder voor u allen uw leven lang geweest is. Omdat vader en moeder u op hun hart gedragen hebben en in allerlei opzicht uw heil, uw welzijn, uw eeuwig welzijn, gezocht en van de Heere begeerd hebben. Onze woorden zullen toch niet in staat zijn om de oprechte liefde, waarmee hij aan u verbonden was, tot uitdrukking te brengen, omdat nu eenmaal woorden waarachtige liefde nimmer zullen kunnen vertolken.

Welnu, u bent hem kwijt, die in de kring der uwen zo'n grote plaats innam, al is het, dat u reeds lang wist, dat zijn grote zwakte een teken was van het feit, dat zijn verscheiden eerlang zou plaats hebben. En toch, misschien hebt u, als zovelen, ook ditmaal weer gehoopt en een weinig er op gerekend, dat hij weer herstellen zou, zoals reeds zo vele malen als hij in het ziekenhuis was opgenomen, en er vrees was, dat dit het laatste zou betekenen.

Dan is hij ook daarin velen tot een wonder geweest, omdat de hand Gods hem zo dikwijls weer oprichtte en hem ook zo bijzonder sterkte om het werk, dat hem lief was, te verrichten. Nu is het einde echter gekomen en daarom is er droefenis in uw harten.

Wij wensen u van harte toe, dat de ondersteuning van de hand des Heeren en de vertroosting door de verheffing van Zijn aangezicht uw deel mogen zijn. Moge de Heere de gedachten aan uw dierbare moeder en uw onvergetelijke vader in uw leven als kinderen en kleinkinderen tot een zegenrijke gedachtenis doen zijn.

Dit naar het woord, dat Hij Zelf gesproken heeft, n.l. *dat de gedachtenis des rechtvaardigen tot zegening zal zijn*, opdat de God des verbonds ook in u als kinderen en kleinkinderen Zich verheerlijke naar de trouw van Zijn toezegging, dat Hij de God van Zijn volk is en ook de God van hun zaad.

Gemeente van Slikkerveen, God nam uw leraar, uw herder van u weg. Slechts een korte tijd heeft hij in uw midden mogen arbeiden, maar u bent er allen van overreed, dat hij de krachten, die hem gelaten waren, heeft aangewend om u te dienen met die liefde, waarmee hij immer het dienstwerk, waartoe hij zich zo krachtig van de Heere

geroepen wist, heeft mogen verrichten. Het is zijn lust geweest om u de uitnemendheid en de heerlijkheid te prediken van Hem, in Wie hij zelf zijn leven gevonden had, om Christus in het midden van de gemeente en in het hart van de hoorders een gestalte te doen verkrijgen. Dat is het oogmerk geweest van de bediening, waartoe de Heere hem verwaardigde. Het Woord in uw midden gesproken, de dienst in uw midden verricht, moge door Goddelijke genade velen tot een eeuwige zegen zijn. Zoals wij weten, is hier en daar, op de verschillende plaatsen, waar hij de herdersstaf over de kudden des Heeren heeft mogen voeren, zijn werk niet ongezegend gebleven.

O, het is een verlies, dat velen als een zeer persoonlijk verlies ervaren, nu onze geliefde broeder en onze onvergetelijke vriend ons ontvallen is. En dan spreek ik ook vanuit een persoonlijke verbintenis waarmee ik meer dan 22 jaar, aan hem verbonden ben geweest. Zijn heengaan ervaar ook ik als een persoonlijk verlies, daar een band van bijzondere vriendschap ons vele jaren aan elkander heeft doen verbonden zijn en blijven en wij in velerlei omstandigheden deze vriendschap hebben mogen beoefenen. Temeer, daar zulk een vriendschap onder ons bestond, betreur ik het, dat ik de laatste weken daarvan niet heb kunnen blijkgiven door aan zijn ziekbed nog een weinig te vertoeven. Ook ik heb gehoopt en eveneens een weinig verwacht, dat de Heere hem weer oprichten zou. Ook hierin moeten wij maar weer ondervinden, hoe kortzichtig wij doorgaans in onze overleggingen zijn en hoe menigmaal wij juist de beoefening van broederlijke vriendschap en genegenheid verwaarlozen, doordat wij al te zeer in beslag genomen zijn door zaken, die overigens ook wek moeten verricht worden, maar die er ons toch niet van zouden moeten weerhouden om juist die liefde elkaar te bewijzen, die wij toch in tijden van nood, van verdrukking, van ziekte en van lijden zo zeer behoeven.

Onze broeder is niet meer. Wij zijn nu met elkander samengekomen, niet om een bijzonder woord van gedachtenis aan hem en aan zijn dienstwerk te wijden, al is het, dat zijn verscheiden voor ons aanleiding is om met elkander aan deze plaats samen te zijn. Het zou niet in overeenstemming zijn met hetgeen de gemeente Gods belijdt en beleeft, wanneer wij in een samenkomst als deze, de kroon op het hoofd van een mens zouden zetten, wie hij ook moge geweest zijn en tot welke dienst hij ook zoï verwaardigd zijn.

Wij zijn hier een ogenblik tezamen om de roem van Gods genade te overdenken, waarvan ook vanuit het leven, dat nu door de hand des Heeren afgesneden werd, getuigd geworden is en waarvan wij geloven, dat zij nu eeuwig voortgezet wordt, Gode eer en heerlijkheid gevende.

Wij zijn hier met elkander samengekomen om ons door het woord des Heeren te laten aanspreken, dat ons wijst op de heerlijkheid van Gods gekochte en door Zijn hand verlostte gemeente en dat willen wij doen aan de hand van de Schriftwoorden, die wij vinden in het gedeelte, dat u is voorgelezen, n.l. Openbaringen 7, de verzen 14 en 15, daarvan deze woorden:

"En Hij zeide tot mij: Deze zijn het, die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun lange klederen gewassen, en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams. Daarom zijn zij voor de troon van God, en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en Die op de troon zit zal hen overschaduwen."

Dit Schriftgedeelte vergunt ons *een blik in het nieuwe Jeruzalem*, en doet ons met een drietal vragen bezig zijn:

1. Wie zijn het, die daar zijn;
2. Hoe is het, dat zij daar gekomen zijn;
3. Wat is het, dat zij aldaar verrichten.

1. *Wie zijn het, die daar zijn*

Als ons Schriftwoord ons een blik in het nieuwe Jeruzalem vergunt, dan zien wij daar vergaderd een grote schare, die niemand tellen kan, uit alle natiën, uit alle geslachten, volken en talen. Een schare, die staat voor de troon en voor het Lam. Een schare, bekleed met lange witte klederen, en met palmtakken in hun handen. Zij roepen: "De zaligheid zij onze God, Die op de troon zit en het Lam."

Johannes, de ziener op het eiland Patmos, heeft wonderlijke dingen te zien gekregen. Hij heeft het boek, dat met zeven zegelen gesloten was, uit de hand zien nemen van Hem, Die op de troon zat, en wel door de Leeuw uit Judas stam, Die daar stond als het geslachte Lam voor het aangezicht Gods, en Die alleen waardig bevonden is om dat boek, het boek van Gods eeuwige raad, te openen. Johannes heeft zegel na zegel van dit boek zien verbreken.

Nadat de eerste zegelen verbroken waren, heeft hij de overwinnende ruiter aanschouwd, die over de aarde rijdt, overwinnend, opdat hij overwon, n.l. de Ruiter op het witte paard. Maar ook heeft hij gezien de paarden, die gevolgd zijn; de gerichten Gods, die over de aarde zouden komen; de oordelen, die zich zouden voltrekken aan hen, die het Evangelie van de Zoon Gods ongehoorzaam geweest zijn.

En alvorens andere zegelen ontsloten worden, die hem meerdere handelingen van de gerichten oefenende God zullen te aanschouwen geven, is het alsof de Heere Zijn knecht op Patmos vertroosten wil met de zekerheid van de voltoering van Gods genadig welbehagen.

Daarom wordt het hem gegeven om in de stad Gods te zien, om die grote schare, die niemand tellen kan, te zien.

Geen mens is in staat om, de aanvang van die schare vast te stellen, of om het getal van hen, die daar vergaderd zijn, uit te spreken. En toch, toch is het een getelde schare, want het is een schare, die uit alle volken, geslachten en natiën door Gods hand is bijeen gebracht. Het zijn zij, die de Heere van eeuwigheid bemind en verkoren heeft, en die Hijzelf zal vergaderen en zal inbrengen in de plaats, waar zij God de eer en de heerlijkheid zullen geven en het Lam zullen aanbidden.

Als Johannes die schare aanschouwd heeft, dan is het, dat hem de vraag gesteld wordt: "Wie zijn het en vanwaar zijn zij gekomen?" En dan is het antwoord; "Heere, Gij weet het." Dan is het de Heere Zelf, Die hem weten doet: "Deze zijn het, die uit de grote verdrukking komen."

Gemeente, dan moeten wij in het licht van die geopende zegelen, die ons van allerlei gerichten en verdrukkingen, die op de aarde zijn zullen, spreken, dit woord in de allereerste plaats in die zin verstaan, dat het ons wordt toegeroepen, dat, ook al gaat de Heere gerichten oefenende over de aarde en al is Zijn hand over de volkeren uitgestrekt, Hij toch door dat richten heen Zich de Zijnen vergaderen zal. Diegenen, die van onder de oordelen Gods, die over de wereld zullen worden uitgegoten, met kracht door Zijn Woord en door Zijn onwederstandelijke Geest zullen worden geroepen.

Wij moeten die verdrukkingen in de eerste plaats verstaan als de vele weeën, die nog over de wereld gaan zullen; als de ontzaglijke oordelen Gods, waarvan de volkeren der wereld eertlang getuigen zullen zijn eerdag dat de dag komen zal, waarop de Heere Zelf zal zitten op die witte wolk, wanneer de geschiedenis van de mensheid voor

dezelve een einde nemen zal.

Doch ook mogen wij dit woord zó verstaan, dat allen, die God Zich op deze aarde vergadert en die hij door Zijn Woord en Geest bijeen brengt, dat die Kerk, Die de Zone Gods met Zijn bloed gekocht heeft, Die Hij door Zijn kracht verlost heeft en door Zijn trouw bewaard heeft, uit de grootste verdrukking komt, opdat hun leven zal staan in het teken van de strijd en van het bestreden zijn.

Grote verdrukkingen, veel moeite, kruis en verdriet zijn hun deel in het persoonlijke leven, soms ook in het huiselijke leven en eveneens in de ambtelijke dienst, daar het uitdragen van het woord Gods en het geroepen zijn in de dienst des Konings kan gepaard gaan met het ondervinden van stekende doornen, die de Heere in Zijn wijsheid en Zijn bestel sommigen van Zijn knechten in de aan hen toebetrouwde dienst in het bijzonder doet onderworpen zijn.

Grote verdrukkingen zijn het, strijd en moeite, lijden, kommer en zorgen in allerlei opzicht en niemand van hen, die zalig zullen worden, zal daarvan uitgezonderd zijn. Als wij de levens van de heiligen, zoals het woord van God die beschrijft, nagaan, dan vinden wij in, het leven van een ieder van hen strijd en verdrukking.

Dan zijn er krommingen op hun levensweg, verdrukkingen in hun levenslot, bij de een aldus en bij de ander alzo, waarin ook het bestel des Heeren zich voltrekt.

Wij denken een ogenblik aan die verheven dienaar van het Evangelie Gods, Paulus, die eveneens in zijn leven en in zijn dienst van zulke verdrukkingen wist, en die in een van zijn brieven schrijft *over die engel des satans, die hem met vuisten sloeg*.

Niemand onzer weet precies van welke aard die verdrukking geweest is, waarover de apostel schrijft. De een, gissend, denkt aan een verdrukking in zijn lichaam; de ander denkt aan een bijzondere moeite, waaraan hij in zijn ambtelijke dienst onderworpen geweest is en waardoor de last van de heilige bediening in zijn leven zwaar gedrukt kan hebben.

Wij behoeven ons echter niet aan allerlei gissingen over te geven, immers, de Heere verbergt het voor ons. Er was een engel des satans; er bestond een kruis in het leven van die apostel. Hij heeft vurig begeerd, dat de Heere die van hem wegnemen zou. Wat kunnen wij ook soms de Heere aanlopen in ons leven om verlost te worden van datgene, wat wij als moeite en verdrukking ervaren, wanneer onze weg soms zo verdrietig zijn kan, persoonlijk, huiselijk, ambtelijk, maatschappelijk of in welke opzichten dan ook.

Maar dan zegt de Heere, *dat Zijn genade hem zal genoeg zijn* omdat God het nodig geacht heeft, dat er zo'n stekende doorn in het leven van de apostel bestond, opdat hij zich vanwege de genade aan hem geschonken, niet verhoovaardigen zou. Want de Heere acht het menigmaal zo wijs om ons door verdrukking bedelende aan Zijn voeten te houden, ons door het opleggen van zware lasten zuchtend tot de troon der genade gedurig te doen uitgaan, opdat Hij ons daardoor aftrekke van al ons opgaan in het zienlijke en het zinnelijke; van ons jagen naar hetgeen ons vlees zozeer zou kunnen strelen. Hij wil ons op die wijze oefenen om aan genade alleen genoeg te hebben.

Als de apostel die schare, vergaderd uit alle volken, ziet, dan hoort hij: "Zij zijn het, die uit de grote verdrukking komen." Want hoezeer die verdrukkingen in Gods raad hebben moeten dienen tot heiliging van diegenen, die zalig zullen zijn, de Heere heeft toch gezegd, dat het een verdrukking is, die voorbijgaat, die een einde neemt. Het is dan ook een zeer lichte verdrukking in het licht van dat uitnemend gewicht van de eeuwige zaligheid. De Heere belooft daardoor te werken, zodat de apostel dan ook zegt in Romeinen 8, dat het een zeer lichte verdrukking is, hoe zwaar zij ons hier ook

gewogen moge hebben.

Soms mogen wij deze verdrukkingen zien in het licht van het nut, dat zij in ons leven hebben kunnen. Als wij die verdrukkingen zo zien, als wij ze verstaan mogen in het licht van de waarde, die de Heere daardoor werken wil, ja waarlijk, dan kan het ons ook een zeer lichte verdrukking zijn, die, naar wij weten, zeer haast voorbijgaat.

In het leven van onze broeder is die verdrukking ook geweest, die hem zwaar gevallen is. Wij behoeven vanavond niet al te zeer op zijn leven in te gaan en na te speuren van welke aard de verdrukkingen in zijn leven geweest zijn, maar wij weten, dat zij bestaan hebben. Wij weten ook, dat zij hem menigmaal zwaar gevallen zijn, dat het soms stekende, weedoende doornen geweest zijn, die hem in het leven gekweld hebben. Wij weten echter ook, vanuit zijn eigen mond, dat de verdrukkingen, de strijd en de aanvechtingen in zijn leven niet ongezegend geweest zijn, maar dat het Gode menigmaal behaagde om hem in zijn verdrukking te doen zien op Hem, Die ook om zijn overtredingen verwond was.

Ja, wij mogen weten, dat God daarin ten aanzien van zijn leven Zijn raad uitgevoerd heeft; dat die verdrukking in het licht van wat erop gevolgd is, slechts zeer licht geweest is; dat zij haast voorbijgegaan is en dat een gans uitnemend gewicht van eeuwige zaligheid erop gevolgd is.

Wij weten ons dit door de ziener op Patmos voorgesteld. Hij heeft het zelf aanschouwd en mag Gods instrument zijn om ons deze geheimenissen over te brengen. Hij ziet het, hij hoort het, dat zij uit de grote verdrukking komen en zijn ingegaan in de vrede.

Zij zijn ingegaan in het Land, waar geen moeite, verdriet en strijd meer zijn zullen. Want hij ziet hen wandelen in de lange witte klederen. Deze klederen zijn overwinningsgewaden. Hij ziet in hun handen de palmtakken, dat zijn tekenen van de zegepraal. Hij hoort het, *die lange witte klederen hebben zij gewassen in het bloed van het Lam; zij zijn wit gemaakt in het bloed van het Lam, daarom zijn zij voor de troon van God.*

Immers, als wij in dit Schriftwoord horen, dat de Gemeente Gods door verdrukking heenging en uit verdrukking opgeheven is om in de eeuwige zaligheid voor Gods aangezicht te zijn, dan zijn niet de verdrukkingen de oorzaak van hun zaligheid, al is het, dat God die dikwijls heiligt, neen, dan hoort de apostel, dat die klederen gewassen zijn, dat zij die lange witte overwinningsgewaden dragen uit kracht van het gewassen zijn in het bloed van het Lam.

Daarom, daarom, dat is de grond, de reden, de oorzaak van het feit, dat zij ingegaan zijn in de heerlijkheid van de hemel, dat zij zelfs voor Gods aangezicht staan. Daarom zijn zij voor de troon van God en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel.

2. Hoe is het, dat zij daar gekomen zijn

Dan beluisteren wij in dat woord hoe zij daar in dat nieuwe Jeruzalem, in die stad Gods gekomen zijn. Want in dat "daarom" wordt ons de reden aangewezen. Als wij naar het "waarom" van hun zaligheid vragen, naar de oorzaak van hun behoudenis, dan ligt die oorzaak niet in de mens, ook niet in hun waardigheid of hun werken, maar in God. Het woord van God snijdt alle mensenroem af en weet van een oorzaak, die buiten de mens ligt.

Die oorzaak is in God, omdat Hij Zijn volk heeft liefgehad met een eeuwige liefde. De diepste oorzaak van de zaligheid is in Gods vrijmachtig welbehagen, waarin Hij heeft willen omzien naar diegenen, die naar Hem nimmer zouden hebben omgezien. Als wij

hiervan spreken, denken wij ook aan onze nu ontslapen broeder. Daarvan wist hij, van dat nimmer naar God gevraagd te hebben; hij wist van het bestaan, dat de mens van nature in zich omdraagt, omdat het bedenken des vleses niets anders is dan vijandschap tegen God en zich aan de wet Gods niet onderwerpt.

Als het aan hem gelegen had, had hij zich in eeuwigheid aan die wet Gods niet onderworpen, had hij zijn vijandschap tegen God eeuwig voortgezet in het eeuwig lasteren van die God, van Wie de mens in Adam zich heeft afgewend. God heeft echter andere gedachten gehad, en wel gedachten des vredes, opdat Hij ook aan hem geven zou het einde en de verwachting, die Hij voor de Zijnen heeft bereid.

O, omdat de Heere hem heeft liefgehad, is Hij hem in de tijd te sterk geworden en heeft Hij hem het geheim, waarvan dit Schriftwoord ons spreekt, geleerd, n.l. van dat bloed van het Lam.

Want als Johannes hier gewaagt van *het Lam*, spreekt hij van dat grote offer en als hij spreekt van het offer, spreekt hij van de schuld. Immers als men van het Lam getuigt, van het bloed van dat Lam en alzo van de voldoening; dan spreekt men vanzelf van de schuld, die voldoening eiste. Op grond van deze voldoening zal er alleen maar van verzoening sprake kunnen zijn.

Welnu, als die lange witte klederen de mens in zijn bestaan tekenen, dan moeten wij zeggen naar het beeld, dat Johannes hier gebruikt, dat die klederen niet wit waren, dat zij vuil waren, Het waren de klederen van Jozua, de hogepriester, zoals Zacharia, de profeet, die in zijn nachtgezicht aanschouwde, die niet voor God bestaan konden. O, die staande voor Gods aangezicht met vuile klederen, de hand op de mond moeten leggen en geen woord hebben om te antwoorden.

O, onze klederen zijn van onszelf gezien vuile, zwarte klederen, zo vuil en zo zwart, dat wij voor God niet bestaan kunnen noch kunnen ingaan in Zijn tegenwoordigheid of gemeenschap.

Ziet, daarvan heeft broeder Zwerus in zijn persoonlijk leven geweten en daarvan heeft hij in zijn dienstwerk gesproken, n.l. dat van de mens in eeuwigheid geen goeds te verwachten was. Hij heeft het door genade ingeleefd, dat ook die klederen zijnerzijds niet te wassen waren, al zou hij salpeter genomen hebben.

De profeet sprak immers: "Al wiest gij u met veel zeep, zo is toch uw ongerechtigheid voor Mijn aangezicht getekend, spreekt de Heere Heere." Al zou u alles in het werk gesteld hebben, al zou u tranen geschreid hebben van berouw, o, al zou u op velerlei wijzen gepoogd hebben om God die voldoening te geven, waarvan gij weet en verstaat, dat Hij die van u eiste, het zal niet mogelijk zijn. Want zal dan de mens, zo vraagt onze Heidelberger Catechismus, zijnerzijds betalen? *Neen, immers, hij maakt de schuld nog dagelijks meerder.*

Wij kunnen ons kleeft alleen maar zwarter maken, wij kunnen ons bestaan alleen maar des te dieper verontreinigen. Maar daar is het bloed van het Lam, waarvan het woord van God ons spreekt. Dat is de prediking, die onder de oudtestamentische bedeling heeft mogen plaats vinden, wanneer de heerlijkheid van het komend Godslam in de dienst van de schaduwen op velerlei wijzen vooruitgeworpen is en elke dag het oudtestamentische heiligdom het bloed van het Lam gepredikt heeft; wanneer de dieren op het altaar gebracht werden en het offerbloed voor Gods aangezicht geplengd werd. Dat bloed, dat uiteindelijk gestort is door de Zone Gods, door het Lam, Dat komende in de wereld Zichzelf gegeven heeft om de schuld van Zijn volk te betalen, Zichzelf daartoe overgegeven heeft in de dood, ja, het recht Gods volkomen genoegdoening verschaft heeft.

Zie, wat een wonder is het, dat het woord van God ons van zulk een bloed spreekt, dat zulke gerechtigheid op de aarde geopenbaard is, dat in de bediening van het Evangelie

Christus in het midden van de gemeente mag worden uitgestald en de heerlijkheid van het Lam Gods mag worden gepredikt, waarin de gerechtigheid van God verhoogd en de zaligheid van de zondaar aangewezen wordt.

Zij hebben hun lange klederen gewassen en wit gemaakt, want het is niet alleen nodig, dat wij, weten, dat er zulk een bloed is, dat het Evangelie van zulk een gerechtigheid getuigt, maar het is veelmeer nodig, dat wij door een waarachtig geloof aan deze Zaligmaker persoonlijk deel verkrijgen. Het is zo nodig, dat de kracht van zijn verzoenend en vergevend bloed in ons verheerlijkt wordt, opdat wij de vrede Gods vinden, die alleen in de voldoening van Gods gerechtigheid in Jezus bloed ons gepredikt wordt.

Welnu, degenen, die zalig zullen worden, hebben dat geheim in hun leven geleerd. Zij hebben dat zalig geheim hier geleerd om als een schuldig mens, als een verlorene, als een, die de eeuwige verdoemenis waardig is, bij dat Lam te komen.

O, dat Lam, Dat ons predikt, dat Het al onze ongerechtigheden op Zich genomen heeft en al onze zonden gedragen heeft. Hij is om onze overtredingen verwond en om onze ongerechtigheden verbrijzeld.

Ach, mijn hoorder, wat een wonder, als ik in mijn leven iets van dat zalig geheim mag leren verstaan, als dat dierbare bloed van Christus door de bediening van Gods lieve Geest in mijn hart, in mijn leven, in zijn zaligende en reinigende kracht mag worden verheerlijkt.

Gewassen en wit gemaakt. Het wordt hier onderscheiden. Wij spreken immers ook van de rechtvaardiging en van de heiliging; van het wegdoen van al onze schuld, maar ook van het gedurig weer wit maken in de geloofsgemeenschap met Hem, Die ons van God geworden is tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en volkomen verlossing. Gelukkig zijn zij, die door Gods genade op de school van de Geest Gods deze geheimen hebben mogen leren en in wier leven het bloed van het Lam de grond van de hoop en de zalige verwachting is. En van dat bloed van het Lam wist ook onze nu ontslapen broeder. Het was zijn levensroem geworden om niet meer van zichzelf te gewagen, maar om van dat bloed te getuigen.

*Jezus, Uw verzoenend sterven;
is het rustpunt van ons hart;
als wij alles, alles derven;
blijft Uw liefde ons bij in smart.*

Van dat verzoenend sterven heeft zijn prediking gesproken om ons geen andere gronden aan te wijzen dan die grond, die alleen voor de eeuwigheid behoudenis biedt. Omdat hij door Gods genade geleerd heeft om alle gronden buiten dat verzoenend sterven te verliezen en alleen Hem te kennen, in Wie alleen God verheerlijkt zal zijn en de zondaar zalig zal kunnen worden; in Wie alleen de vrede, die alle verstand te boven gaat, over onze ziel als een schijnend licht kan opgaan. Zij hebben hun klederen gewassen en wit gemaakt, daarom, daarom alleen, om dat bloed van het Lam, zijn zij voor de troon van God *en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel.*

Dag en nacht. Hier wordt onze dienst zo dikwijls onderbroken, hier is er een gestage afwisseling van dag en nacht, van licht en donker, Hier deelt de ziel in de dienst des Heeren niet altijd in dat licht; hier maakt de vreugde niet altijd zijn leven uit; hier zijn ook de nachten van de verberging van Gods aangezicht, van de strijd en de moeite. Daar geniet de ziel dag en nacht; daar is geen dag en nacht meer in die wisseling, want daar zal geen nacht meer zijn, daar dienen zij Hem echter dag en nacht in Zijn tempel,

zo zegt ons Schriftwoord.

Daar gaan zij door dat bloed, waarin zij gewassen en gereinigd zijn in, in de vreugde des Heeren en staan voor Zijn aangezicht *en worden door Hem, Die op de troon zit, overschaduwd.*

Het is een beeld, dat hier door Johannes gebruikt wordt, en men zegt, dat dit beeld ontleend is aan het Loofhuttenfeest, dat Israel vierde, als men in de loofhut schaduw vond en voor de hitte des daags verberging vond.

In die loofhut gedacht men aan de verlossing, die de Heere bereid heeft, hoe Hij het volk door de woestijn geleid heeft en in Kanaän ingebracht heeft. Dan bood dat Loofhuttenfeest, dat Gods gemeente hier op aarde vierde, slechts een voorsmaak van dat Loofhuttenfeest, waarin zij eeuwig zullen gedenken aan de verlossingen, die de Heere bereid heeft, aan de strijd, die Hij aan een eind deed komen, aan de verdrukkingen, die zijn voorbijgegaan, als de woestijnreis tot een einde komt.

Dan zullen zij ingaan in de Loofhut des Heeren. Dan zal Hij, Die op de troon zit, hen overschaduw en zal de Heere Zelf hun Loofhut zijn, ja, Hij zal Zelf de God zijn, bij Wie zij zijn mogen en in Wiens tegenwoordigheid zij zich mogen bevinden. Het eeuwig bij de Heere zijn zal dan hun zaligheid uitmaken.

Wij maken onze verwachtingen van dat eeuwige leven dikwijls zo aards en zien er de vervulling van allerlei aardse onvolkomenheden in. Maar Gods woord zegt het ons en Johannes roept het ons ook elders in zijn brieven toe, *dat wij niet weten wat wij zijn zullen.* Al onze voorstellingen van dat eeuwige leven zijn zo gebrekvol, maar dan zullen wij Hem kennen.

En de apostel roept ons op om elkander daarmede te vertroosten, *want dan zullen wij altijd bij de Heere zijn.* Dan zullen wij nooit meer van Hem vervreemd zijn; dan zal geen zonde of verdrukking ons ooit meer van Hem aftrekken; dan zal geen schaduw van ongerechtigheid, geen distel of doorn van moeite ons onder Zijn verberging doen verkeren, maar dan zullen wij altijd bij de Heere zijn, in het licht des Heeren wandelen en ons eeuwig in de gemeenschap Gods verheugen.

Hij, Die op de troon zit, zal ons dan overschaduw.

Dat zal nu de heerlijkheid van al Gods gunstgenoten zijn; dat is nu de zalige toekomst van het volk van God, van het volk, dat hier in de tijd getrokken wordt door Gods Geest, onderwezen wordt uit Zijn woord en het geheim leert van het bloed van het Lam om telkens maar weer te moeten leren, dat hun klederen wit gemaakt moeten worden in het bloed van dat Lam. Die weg gaat wel door verdrukkingen, strijd en moeite heen, maar Hij, Die op de troon zit, zal hen overschaduw. Dat zal hun toekomst zijn, dan gaat een lichaam van moeite en van pijn voor eeuwig voorbij; dan gaat een lichaam van zonde en van ongerechtigheid voorbij; dan gaat een wereld, die op allerlei wijze ons teleurstelt, en gedurig voor ons doornen blijkt te bevatten, voorbij. Hij, Die op de troon zit, zal hen dan overschaduw.

Volk des Heeren, dit is nu uw eeuwige toekomst en laten de verdrukkingen soms zwaar zijn, laten de doornen soms pijnlijk en smartelijk mogen steken, uit die verdrukkingen zal God u eerlang verheffen, want het is een zeer lichte verdrukking, die haast voorbijgaat en een gans uitnemend gewicht van eeuwige zaligheid werkt.

Dan zult u slechts roemen in die God, Die u verkoren heeft, Die u getrokken heeft, u geleerd heeft en u bewaard heeft en zal het zelfs zijn: de zaligheid zij onze God, Die op de troon zit en het Lam. U zult dan geen eer voor uzelf wensen en een kroon op uw hoofd begeren, maar zal het slechts zo zijn, dat u de kroon aan de voeten van het Lam Gods zult leggen en zult uitroepen de heerlijkheid des Heeren tot in alle eeuwigheid. Zalige en eeuwige toekomst, die het volk des Heeren is bereid.

Och, mochten wij vandaag dan, al staat ons samenzijn hier in het teken van smart en rouw en is er droefenis in het hart van velen, zien op het geluk van het volk van God en Zijn getrouwe knechten, opdat het ons voor het eerst in ons leven eens jaloers zou maken om te zoeken dat deel, dat de Heere voor Zijn kinderen heeft weggelegd, want de wereld gaat voorbij met al haar begeerlijkheden.

Als wij nu niet anders hebben dan eer en heerlijkheid, dan eten, drinken en vrolijk zijn, dan een deel in de wereld, wat zal het dan toch eeuwig te bejammeren zijn als wij de kostelijke genadetijd, waarin wij onder de aanbiedingen van Zijn heil en onder de uitnodigingen van Zijn Evangelie hebben mogen verkeren, hebben laten voorbijgaan; als wij die Christus, Die ons in het woord van God is nabij gebracht, hebben versmaad; als wij het bloed van het Lam hebben vertreden, voor onrein hebben geacht; als wij Gods uitnodigingen achter ons heen hebben geworpen; als wij met Ezau de genietingen van de wereld hebben begeerd, omdat de heerlijkheden van een eerstgeboorterecht in Gods gemeente ons niet begeerlijk zijn voorgekomen.

Ach, arme mens, die genade mist, die liever zijn eigen leven leidt, voor u zal de voorbijgang van het leven niets dan een eeuwige duisternis baren. God zet hen op gladde plaatsen, zij worden in een ogenblik tot verwoesting en als in een droom na het opwaken, zult Gij, o Heere, hun beeld verachten.

O, mens, die nog leeft zonder genade, bedenk wat het zijn zal om uw God en Richter te moeten ontmoeten en laat dan het heden der genade u nog een aansporing zijn om de Heere te zoeken. Want het is voor u nog genadetijd, u kunt nog tot die zaligheid gebracht worden, waarvan wij in dit Schriftwoord horen. Daartoe lokt de Heere ons Zelf nog uit.

Och, dat dan het sterven van hem, die als Gods knecht in uw midden verkeerd heeft en Gods boodschap aan u gebracht heeft, u onbekeerden in het midden van de gemeente en aan deze plaats, nog bewege om de Heere te zoeken; dat u het geluk van de vrome eens recht mocht overdenken, want let op de vrome en zie op de oprechte, het einde van die mens zal vrede zijn. *Let dan ook op deze vrome en zie dan ook op deze oprechte, want ook zijn einde is naar onze innige overtuiging vrede, eeuwige vrede.* Nu, let daarop, laat het u bewegen, laat het u de Heere doen zoeken, terwijl het nog kan.

En u, die geen vreemdeling bent van het werk des Heeren, is dat bloed van het Lam ook uw leven? Alle roem onzerzijds is uitgesloten, geen tranen, geen zucht van ons kan voor God enige waarde hebben. Als een verlorene, als één, die de dood op zijn eigen werken, op zijn bestaan en zijn afkomst geschreven zag, die amen gezegd heeft op een rechtvaardige vervloeking worden wij verwaardigd met dat bloed van het Lam besprengd te worden.

O, de Heere zegt: "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil en Ik gedenk aan uw zonden niet." "Ik, Ik ben het, Die al uw overtredingen in de diepte van de zee werp en zij zullen daaruit niet meer opkomen."

O, alleen dat bloed van het Lam, andere roem zal er voor Gods kerk niet overblijven, om hier te getuigen van dat dierbare bloed en in het hiernamaals eeuwig Gode en het Lam te mogen lofprijzen. Zij zijn immers gekocht, met die dure prijs gelost, en daarom mogen zij ingaan in die Loofhut, waarin God Zijn kerk eeuwig overschaduwden zal. *Dan zal geen hitte meer op hen vallen en dan zullen zij niet meer hongeren en dorsten. De zon zal op hen niet vallen noch enige hitte, want het Lam, Dat in het midden van de troon is, zal hen weiden en zal hun tot een Leidsman zijn en tot een levende Fontein der wateren.*

God zal alle tranen van moeite en strijd, verdrukking en verdriet, gebrek, kommer en ellende, die zij hier hebben moeten schreien, zo menigmaal ook in het verborgene, van de ogen van Zijn volk voor eeuwig afwissen. Zij zullen dan verzadigd worden met Zijn beeld.

Nu dan, volk des Heeren en Gods knechten op deze plaats, laat uw leven van die hoop en die verwachting gewagen en roep het elkander toe en troost elkander met deze woorden: *Dan zullen wij altoos bij de Heere zijn.* Amen.

Dankgebed

Zingen Psalm 89 : 8.

TOESPRAAK DOOR Ds. L. RIJKSEN van Rotterdam.

Zeer geachte familie Zwerus,

Mij is gevraagd om, nadat Ds. Vergunst gesproken had, een enkel woord tot u te richten. En ik heb daartegen geen enkel bezwaar. Ik doe het zelfs graag in verband met het feit, dat het mij niet mogelijk is morgen bij de begrafenis tegenwoordig te zijn. Maar ook hierom, omdat ik uw vader zo goed gekend heb en zoveel met hem omgegaan heb.

Ik kan begrijpen wat het voor u is om uw zo geliefde vader te moeten missen. Voor hem is het bewaarheid geworden: *Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven van nu aan, zegt de Geest, opdat zij, rusten mogen van hun arbeid en hun werken volgen met hen.*

Want ziet, dat was zijn deel, dat God hem geschonken had, waarover hij zo menigmaal met u als met alle anderen gesproken heeft en dat hij in de gemeente heeft verkondigd. In de Heere te mogen zijn, dat grote heilgeheim mocht hij ervaren. Als ik terugdenk aan de tijd, dat hij ouderling was in Apeldoorn en ik 's zondags kwam preken in Beekbergen, waar hij dan 's avonds tegenwoordig was, herinner ik mij dat hij bij ogenblikken zo vol was van de goedgunstigheid en de genade Gods, dat hij zei tegen mij: "even stil blijven staan, nee, nee, even wachten", want dan moest hij uitspreken, dan kon hij zelfs niet meer verder lopen.

Immers de Heere had Zich zo kennelijk in hem willen verheerlijken met Zijn Goddelijke genade, dat hij een duidelijke brief van de genade Gods was, waaraan niemand kon twifelen. En dan mocht hij er zo vol van zijn, inlevende eerst zijn totale verdorvenheid in Adam, maar ook wat het betekent om overgezet te zijn in de tweede Adam, n.l. Christus Jezus. De dood is in ons, de vijandschap is in ons, ja, alles in ons staat tegenover God krachtens onze diepe val, maar die overzetting in Christus is het nieuwe leven, waarin de genade Gods ervaren mag worden en de vrede Gods gesmaakt mag worden op grond van recht, van dat dierbare bloed, zoals wij dat van Ds. Vergunst vernomen hebben. Hij mocht dat inleven en kon het menigmaal zelfs niet onder woorden brengen, zo vol was hij daarvan. Hoe dikwijls hebben wij hem zo ontmoet!

In ik kan begrijpen dat het voor u wat is, dat uw vader van u is weggenomen. Och, mensen, die weinig sterfgevallen meemaken; weten dat niet. Maar als je zelf meemaakt, dat lieve panden van je worden weggenomen, aan wie je met innerlijke zielsbanden verbonden bent, zoals niet alleen een man aan zijn vrouw of een vrouw aan haar man, maar ook kinderen aan hun vader, dan is dat iets wat nooit is uit te spreken om elkander daarin te moeten overgeven.

Nog meer, als zijn lessen, zijn onderwijzingen, postgevat hebben op ons hart en wij dat niet kwijt kunnen, al durven wij het anderen soms niet te zeggen, zodat wij zwijgen, maar waarvan de hemel kan getuigen in dat roepen en schreeuwen, daar de Heere soms veel voor anderen verbergt, maar als Hij gaat openbaren wat in het hart leeft, dan gaat het zo anders worden, dan komt uit, dat wat nooit is gedacht, dan openbaar wordt. In de Heere te mogen zijn, want de dood is in Adam, de dood in ons, het oordeel in ons, uit de mens kan geen goeds meer voortkomen. *Uit deze boom, geen vrucht meer in der eeuwigheid.*

Echter door die overzetting door wederbarende genade Gods in Christus, verkrijgt de mens in Hem Godskennis en zelfkennis, leeft hij de verlorenheid in, zodat het kwijt is en afgesneden is van des mensen zijde. Maar ook leert hij door de liefde Gods, die het hart dan vervult, God toevallen en Zijn deugden liever krijgen dan eigen behoud, dan leert hij Hem rechtvaardigen in het eeuwig wegwerpen, maar ervaart ook die heilgeheimen, die in de gezegende Middelaar zijn, Die Zich dan niet langer kan bedwingen en die algenoegzaamheid openbaart, waarvan wij zojuist gehoord hebben; van dat dierbare hartebloed om daarin nu gewassen, gereinigd en geheiligd te worden. Is het gezicht daarop al groot, wat is de onderwerpelijke toerekening, de bewuste toerekening aan het hart zalig voor de ziel, de ervaring, dat hij dezulken dan gans en al voor Zijn rekening genomen heeft.

Zie, dat kwam bij uw vader zo uit, dat hij een onderwerp was, waarin de Heere Zich wilde verheerlijken, ook in de tijdelijke omstandigheden. Want mens bleef hij in zichzelf, vol van gebreken, zoals wij allemaal zijn, maar de genade Gods kwam in hem uit, dat zelfs de doktoren niets over hem te zeggen hadden en de wetenschap zelfs stil moest staan en zeggen: hoe is het mogelijk, dat die man leeft. Hoe dat mogelijk was?

Omdat God hem in zijn handen had, omdat die gezegende Middelaar hem voor Zijn rekening genomen had. Dan mocht hij iedere keer weer opknappen en een raadsel zijn voor iedereen, want de Heere betoonde daarin Zijn macht en majesteit. Zijn genade mocht erin uitstralen en dan mocht uw vader daarvan getuigen. Ik weet nog dat hij tegen mij zei in het ziekenhuis destijds: "ik geloof niet, dat ik ga sterven, ik geloof er niets van", terwijl de doktoren geen hoop meer zagen. Hij mocht echter herstellen, dat doet nu dat geloof, dat de Heere geeft in de vereniging met Hem.

Maar nu heeft de Heere gezegd: *het is genoeg, o, gij getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal Ik u stellen, gaat in, in de vreugde uws Heeren.*

O, om zo eeuwig binnen te komen, dat zal wat zijn! Hier mag er wel eens een glimpje van ervaren worden, de deuren mogen wel eens opengaan om iets te zien van die heerlijkheid, die bereid is voor de Kerk Gods, om eeuwig zelf daarin te mogen, komen. Wat dat betekenen zal, dat meevallen, is nooit uit te spreken. Als er hier eens iets van gezien wordt door een reet en een spleet heen, doet hen dat in verwondering wegzinken.

Wat zal dat voor hem meegevallen zijn om nu daar eeuwig te mogen, zijn, ja, de lange klederen gewassen te hebben in het bloed van het Lam en altijd voor Zijn troon in de overschaduw van het Lam zich te mogen verlustigen. God eeuwig te verheerlijken, dat wil wat zeggen, als je verlost mag zijn van alle vijanden, verlost van de zonde, verlost van jezelf, want Gods volk leert zich uitspugen, een walg van zichzelf te hebben en zeggen: "Heere, mag ik mijzelf toch eens vergeten, dat ik er eens totaal buiten mag vallen en U volmaakt bedoelen."

Dat wordt hier het beginsel van hun leven, maar dan zullen zij volmaakt en eeuwig van alles verlost zijn, ook van zichzelf. Zouden wij hem dat dan niet gunnen?

Ik weet zeker, dat u dat graag doet, al is de smart groot. In al die smart echter is er anderzijds toch weer een grote troost, n.l. dat de Heere het wil waarmaken, datazij, die nu de troost van Hem nodig hebben, ervaren, dat Hij troosten kan zoals geen moeder kan troosten. Als God de ledige plaats inneemt, dan kun je zelfs gaan zingen, terwijl je bij de dood staat; dan mag je gaan zingen in de blijdschap van je hart, als je ziet op dat heil: dan zal hun blijdschap onbepaald, door het licht, dat van Zijn aanzicht straalt, ten hoogste toppunt stijgen. O, dat heil, dat dezulken mogen verkrijgen, kan zelfs hier al door het geloof zo groot zijn, als de Heere eens afdaalt, want dan brengt Hij veel meer mee dan wij kwijt zijn. De Heere vergist Zich nooit, want Zijn weg is volmaakt en de reden Gods is doorlouterd, al is het waar, dat Hij wonderlijk handelt in Zijn doen, want immers *Zijn daad zal vreemd zijn en Zijn werk zal vreemd zijn*, zegt Jesaja.

Om het in te leven en er iets van te verstaan:

*Uw doen is enkel majesteit,
aanbiddelijke heerlijkheid
en Zijn gerechtigheid is onendig.*

Daarom is het gelukkig, als u de God van uw vader niet meer missen kunt, hetzij bij de aan- of voortgang, want ook nadat wij: er iets van hebben leren kennen, kunnen wij God soms zo lang missen. Het is gelukkig, als wij Hem niet missen kunnen, als Hij Zich krachtadig in ons hart openbaart, het geloof in oefening stelt en ons ervan verzekert, dat Hij gebleven is en met ons wil zijn en ons nooit zal verlaten, wat ons dan ontvallen moge.

Welnu, dat moge de inleving van uw ziel zijn, opdat u winst uit het verlies zou mogen verkrijgen en sterkte in al uw droefenis; opdat hij niet tegenover u zal staan in het oordeel, maar u hem ontmoeten zult in de heerlijkheid.

Immers, Gods volk ziet elkander nooit voor het laatst, zij mogen elkaar in de Heere weer ontmoeten. Het zal wat zijn om eeuwig God samen groot te mogen maken, welnu, zo mocht de Heere u steun geven en u sterken.

Ziet dan af van de omstandigheid, maar klem u vast aan de Heere en heb maar nodig, dat Hij de hemelen scheure, dat Hij zegge: *ziet hier ben Ik, ziet hier ben Ik, Ik ben uw heil alleen.*

Gemeente van Slikkerveer, wij hebben met u meegeleefd. Wij waren hartelijk verblijd, dat Ds. Zwerus door de Heere werd overgebogen om uw gemeente te dienen. Wij wisten ook niet, dat het maar zo kort zou zijn, maar de Heere heeft gezegd: tot hiertoe. En nu is het nooit tevergeefs als Hij knechten stuurt, het zal zijn ten oordeel of ten voordeel. Nu is het zo gelukkig, als hij in de korte tijd, dat hij hier geweest is, tot heil van velen gesteld zou mogen zijn; dat Gods naam door zijn bediening verhoogd en verheerlijkt -zou mogen worden.

Ach, klem u dan maar aan Hem vast, Die gaf en Die nam. Job mocht zo gelukkig zijn om te zeggen: *de Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd*. Job mocht zich in die ogenblikken in God verliezen, in die God had hij alles, ook al was hij alles kwijt. Met mijn God spring ik over een muur en dring ik door een bende, zegt David.

De Heere make het wel met Zichzelf en mocht Zich in het midden van de gemeente rijkelijk willen verheerlijken, opdat u niet de dominee zult naschreien, al mag u smart hebben, omdat u hem mist. Hij was immers met liefdebanden aan u verbonden.

Hij heeft mij verscheidene keren door de telefoon gezegd: "ik heb zo'n lieve gemeente, zij zijn toch zo goed voor me en ik mag zo aangenaam spreken. De Heere geeft menigmaal toch zo wonderlijk opening aan me, dat het een wonder voor mij is."

Gemeente van Slikkerveer, de Heere heeft betoond onder u te willen werken en wonen. Nu bent u hem kwijt, maar de Heere leeft. Mocht u maar veel die God van uw predikant, van uw geliefde leraar, nodig hebben, dat Hij beton, dat, al is uw predikant u ontvallen, Hij blijven zal, opdat u in Zijn Goddelijke gunst zou delen.

Mocht het volk, dat daarvan iets ervaren mag hebben, zien op de uitkomst van zijn wandel om elkander toe te roepen:

*Houdt moed, Godvruchte schaar, houdt moed,
niet wij, maar Hij is getrouw, de bron van alle goed,
zo daalt Zijn kracht op u in zwakheid neer,
wacht dan, ja wacht, verlaat u op de Heer.*

TOESPRAAK DOOR OUDERLING J. VAN DER LINDEN

van de Gereformeerde Gemeente te Slikkerveer.

Geachte familie Zwerus, predikanten en studenten in ons midden,

Een zware slag heeft ons getroffen, daar onze geliefde herder en leraar na 15 maanden in ons midden geweest te zijn, is heengegaan in de zalige rust, die overblijft voor het volk van God.

Gemeente, onder u bevinden zich drie ongehuwde wezen, zonen van onze overleden dominee, mag ik hen aan u opdragen in de gebeden? Hun moeder is verleden jaar heengegaan en nu hebben zij ook hun vader verloren. Hun ouders hadden beiden een plaats in ons hart, ook mevrouw Zwerus kenden wij.

Ik was zaterdagmorgen, een dag voor zijn overlijden, nog bij de predikant in het ziekenhuis. Ik zei toen tegen hem: "Broeder, de tijd is kort."

Zijn antwoord was: "Wat de Heere doet is goed."

Hierop zei ik tegen hem: "Ik geloof, dat u straks uw vrouw gaat volgen."

Toen kwam er een glimlach op zijn gezicht. Hij is in het vaderhuis, ongetwijfeld. Daarna heb ik onze dominee, vriend en broeder gegroet en een hand gegeven.

Terwijl ik wegging, kwam er in mijn hart: *zij zullen als koningen heersen*. Er was blijdschap in mijn ziel. Nu mag hij als koning heersen. Niet, dat hij koning is, maar als koning mag hij heersen, omdat hij zijn Koning gediend heeft in zijn leven. Hij heeft de banier van zijn Koning gehanteerd in de strijd van het leven. Hij trad soms in de kaken van de zonde, in de kaken van de hel in zijn prediking om de mensen te nodigen en de jeugd te lokken van het verderf.

Ik roep de gemeente tot getuige, hij sloeg geen zondag over of hij waarschuwde de kinderen. Hij zei dan: "Kinderen, vraag aan de Heere om bekering des harten." Nooit vergat onze predikant in het gebed de school op te dragen aan de troon der genade.

Hij was geen man, die zo maar wat filosofeerde, hij stond midden in het leven. Hij had begrip voor de moeilijkheden van de jeugd en had de harten van de kinderen gewonnen. De jeugd hield van onze dominee en hing aan zijn lippen.

Hij heeft de bloedbanier opgericht op Slikkerveer, kreeg geestelijk onderwijs uit Christus profetisch ambt, maar wist zich ook gereinigd in Zijn priesterlijke bediening.

Hij kon gewis getuigen, zoals Ds. Rijksen en Ds. Vergunst aanhaalden, *dat alle roem uitgesloten was*, want hij was een vijand van mensenvergoding. Een naakte, ellendige, arme en uitgestroopte zondaar heeft hij gepredikt tot in het laatst van zijn bediening.

Mijn vrienden, de slag is groot voor onze gemeente. Ik hoop, dat wij toch niet al te moedeloos zullen worden. Laten wij de Heere vragen of hij de gemeente en de kinderen, zowel gehuwd als ongehuwd, van onze predikant wil gedenken.

Ook u, die, toen uw vader verleden jaar het beroep naar onze gemeente aannam, zich

spontaan aangeboden hebben om met uw vader mee te gaan en hem te verzorgen. U hebt uw woning in Capelle aan den IJssel verlaten en hier uw intrek genomen om onze geliefde herder en leraar te verzorgen en bij te staan. Ik hoop, dat de Heere u met Zijn gunst wil kronen. U weet, wat Jezus zei, *dat wie alleen een beker koud water zal te drinken geven in de naam van een discipel, zijn loon geenszins verliezen zal.*

Gemeente, laten wij dan proberen deze mensen in de gebeden op te dragen, denkt ook vooral om de kerkenraad, want wij zijn nu vacant. Ik hoop, dat de Heere spoedig de ledige plaats mag vervullen. Mochten wij maar achteraan komen als onwaardigen, wie weet, God mocht Zich wenden en ons aan elkander doen binden met de band van liefde en saamhorigheid.

Want dit is zeker waar, in deze 15 maanden heeft Ds. Zwerus in de gemeente een band weten te leggen. Hij gaf zich ten volle voor de gemeente. Ik hoop, dat de Heere ons kracht mag geven om het verlies te dragen.

Verder ligt het op mijn weg om nog een woord van dank te spreken tot Ds. van Bochove en de kerkenraad van de Gereformeerde kerk, die spontaan de kerk hebben afgestaan voor deze plechtigheid.

Ik hoop, dat het werk en de bediening van Ds. van Bochove gezegend mag worden met de zegeningen van het verbond der genade.

Mijn vrienden, een van de laatste psalmen, die onze overleden leraar in de dienst opgaf, was psalm 42 vers 5:

*Maar de Heer zal uitkomst geven;
Hij, Die daags Zijn gunst gebiedt.*

Wij hebben dikwijls bij een predicatie van hem gedacht: onze dominee maakt het niet lang meer. Enige maanden geleden sprak hij over de sabbatsrust, ook over de eeuwige Sabbatsrust, over het ingaan in de zalige gewesten. Ik zie hem nog staan, uitroepende:

*Dan ga ik op tot Gods altaren;
tot God, mijn God, de bron van vreugd.*

Met een zwak lichaam heeft hij zich gegeven in de dienst des Heeren. Het was geen man, die op lauweren ging rusten. Zijn laatste kruimel krachten heeft hij besteed aan de gemeente.

Hiermee wil ik deze plechtigheid beëindigen en laten wij met elkander nog zingen uit Psalm 42 : 5.

**Begrafenisdienst ds. G. Zwerus te Nunspeet
op 12 september 1968.**

Ds. A. Vergunst begon deze dienst met het lezen van de eerste 26 verzen uit 1 Korinthe 15 en hield daarna de volgende toespraak:

Geachte familie Zwerus en alle aanwezigen hier op de begraafplaats.

Wij zijn nu op de plaats gekomen waar aanstonds het stof van uw geliefde vader, het stof van een beminde leraar en een onvergetelijke vriend zal worden toevertrouwd aan de schoot der aarde. Dan zal het aan hem bevestigd worden: "Stof zijt gij, o mens, en tot stof keert ge weder." Dan zien wij daarin de voorbijgang van het leven en van al datgene wat van dit aardse leven is. En de gedachten vermenigvuldigen zich ongetwijfeld in de harten van hen, in wier leven hij, uit onderscheiden oogpunt, zulk een bijzondere plaats heeft ingenomen.

Dan staan we stil bij alles wat nu ook met zijn verscheiden en zijn teraardebestelling voorbijgaat, en toch, wanneer wij hier rondom het graf zullen vergaderd staan, is het niet zozeer, dat wij zullen moeten spreken over de voorbijgang en het einde zoals wij dat hier aanschouwen, maar veelmeer over het licht, dat ook schijnt over deze groeve en waarvan het Schriftgedeelte dat wij u hebben voorgelezen, ons spreekt. Immers in dit Schriftgedeelte spreekt de apostel ons van de overwinning over de dood, openbaar geworden in Hem, Die om de overtreding van Zijn volk aan het hout des kruises Zijn leven heeft afgelegd en Die in het graf is neergelegd en in de morgenstond van de derde dag triomferend is opgestaan uit de dood en daarin het leven in onverderfelijkheid in het licht heeft gesteld. Christus is uit de dood opgestaan en daarom zal de dood niet eeuwig heersen maar zal ook die laatste vijand, zoals wij hem eveneens hier in de teraardebestelling nog aanschouwen, wanneer het stof in de schoot der aarde gelegd wordt, teniet gedaan worden. Want dan zal ook dit graf niet voor eeuwig gesloten zijn, maar zal het op die dag, die komt, geopend worden en zal dat stof, weer door Gods hand vergaderd, het leven in onverderfelijkheid ontvangen. Zo spreekt ons toch immers de apostel, als hij gewaagt: "een iegelijk in zijn orde; de eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst."

Welk een voorrecht is het, dat wij, al is er droefenis onder ons wegens zijn verscheiden, dit woord op zijn sterven en zijn begrafenis gericht weten n.l. "daarna die van Christus zijn."

Geachte familie en aanwezigen, daarvan heeft zijn leven door Gods genade gewaagd, dat hij van Christus was. Dit was hij niet van nature want van nature was hij in Adam de eeuwige dood en de eeuwige vervloeking onderworpen en was het zijn bestaan als een kind van Adam niet naar God te vragen noch Hem te zoeken. Velen die hem gekend hebben en zijn eertijds, weten dat zijn leven heeft gestaan in het teken van het Schriftwoord, dat zegt, dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God, omdat het zich niet onderwerpt aan de wet Gods en dat ook niet kan.

Maar het heeft God behaagd naar het voornemen van Zijn vrijmachtige genade naar hem om te zien, omdat Hij hem had liefgehad met een eeuwige liefde, daarom is er in zijn leven een tijd gekomen dat de koorden van Gods goedertierenheid en de touwen van Zijn liefde om hem heen geworpen zijn en alzo de macht van de vijandschap tegen de Heere gebroken is en de afkeer van God in zijn leven is teniet gedaan. Toen is een oprechte liefde en een innerlijke betrekking op de levende God in zijn hart ontstoken en heeft hij blijk gegeven van die droefheid, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid, ja, toen heeft hij op de leerschool van Gods Heilige

Geest geleerd wie hij was in zijn bestaan, wie hij was in zijn afkomst en in zijn leven. Hij heeft de dood op zichzelf en op al zijn werken leren schrijven, maar heeft ook door Gods genade het geheimenis van Gods eeuwige ontferming mogen verstaan en daarom was de Naam van Hem, Die de schoonste van alle mensenkinderen is en op Wiens lippen genade en waarheid is uitgestort, hem dierbaar geworden.

O, de Naam van die gezegende en beminnelijke Zaligmaker, Die Gods Geest in zijn hart heeft voorgesproken en Die hij met een waarachtig geloof heeft mogen nastamelen om met de dochteren van Jeruzalem te mogen getuigen: "Zie, Hij is blank en rood en draagt de banier boven tienduizenden, alles wat aan Hem is is gans begeerlijk, zulk Een is mijn liefste en zulk Een is mijn zielevriend", was hem toch zo dierbaar.

Wie onze onvergetelijke vriend en broeder gekend heeft, zoals hij door genade geworden was, die weet, dat het zijn levenslust was om de naam te noemen van Hem, in Wie hij zijn leven gevonden had. Zijn persoonlijk leven heeft daarvan gesproken en zijn ambtelijke dienst heeft daarvan gewaagd om van niets anders te willen weten dan van Jezus Christus en Die gekruist. Hij was een vijand van al datgene waarin de mens het leven in zichzelf zoekt zoals in gerechtigheden, die voor God niets anders dan een wegwerpelijk kleed zijn, maar hij gewaagde enkel en alleen van die uitnemende gerechtigheid, die de Heere hem verklaard had en die mocht hij in zijn dienstwerk in het midden van Gods gemeente uitstellen. Naar wij weten is zijn

bediening niet zonder vrucht gebleven, hoewel de Heere Zelf de vruchten zal vergaderen van het zaad, dat Hij Zijn knechten heeft bevolen te zaaien. Daarna die van Christus zijn, zegt ons Schriftwoord en zo zal onze broeder, die van Christus geworden was, omdat Hij hem gekocht had met Zijn bloed, omdat Hij hem verlost had door Zijn Geest en omdat Hij hem ook bewaart door Zijn kracht, in Zijn toekomst, dat is in de grote toekomst des Heeren, weer uit de dood opstaan. Dan zal dat nietige stof, datgeen wat aan de ontbinding en de verderving wordt prijsgegeven, door de hand Gods wederom vergaderd worden en dan zal hij ook eenmaal met het lichaam God grootmaken zoals hij dat nu mag doen naar de geest, want wij geloven, dat de ziel van stonde aan met Christus, haar Hoofd, zal verenigd zijn.

Die ziel van onze broeder is nu in dat gezelschap van de zaligen, waar de lof, de eer en de aanbidding des Heeren eeuwig gezongen wordt. Nu zal geen zwak lichaam hem in enig opzicht meer belemmeren, nu zullen er geen doornen en distelen meer zijn op zijn pad, die hem als drukkend leed hier in dit leven zo menigmaal gehinderd hebben. Nu zullen er geen zonden en ongerechtigheden meer zijn, die in hem opwellen en die de oefening van de gemeenschap met God en de aanbidding van dat Lam kunnen hinderen, neen, nu is hij daar, waar geen inwoner meer zal zeggen: *ik ben ziek, omdat het volk, dat daar woont, vergeving van de ongerechtigheden hebben zal.*

Ach, dan is ons samenzijn op deze plaats daarom wel droevig, dat wij zijn heengaan als een gemis zullen ervaren onder ons en u, kinderen, in het bijzonder, voor wie hij zoveel betekend heeft en met wier leven het zijne zo nauw verbonden was. Wat heeft vader en ook moeder, aan wier graf wij nu ook zullen staan vandaag, voor u gezocht, voor u geleefd. Het laatste gesprek, dat ik over de telefoon met hem voerde, ging over zijn kinderen, het ging over datgene wat hem tot een verheuging was, ach, dan hebben wij zo dikwijls in allerlei omstandigheden met hem gesproken, onvergetelijke tijden zijn dat.

Het is 22 jaar geleden, dat wij hem door Gods genade op onze levensweg geplaatst zagen. Een band van innige vriendschap werd toen gelegd, die op heden door Gods genade bevestigd is. Wij zouden u willen zeggen, kinderen, gedenk de woorden, die

hij zo dikwijls tot u sprak en gedenk het leven, dat vader en moeder u samen door genade hebben voorgeleefd. En moge de gedachtenis aan die beide rechtvaardigen ook in de kring van de familie nog tot een rijke zegen gesteld worden, opdat er kinderen en kleinkinderen zouden zijn, die voor het eerst of bij de voortgang door Gods genade in het spoor mochten gaan waarin vader en moeder gewandeld hebben. Dan zult u met hen delen in de genade waarvan hun leven zo rijk en overvloedig gesproken heeft.

De Heere gedenke u, ook die beide zusters, die in Canada zijn en die ongetwijfeld vandaag ook met hun gedachten in ons midden verkeren. Moge Gods hand over hen uitgestrekt zijn om al hun levensnoden te vervullen.

We zullen, aangezien nog anderen hier het woord zullen voeren, het niet lang maken. Een ogenblik slechts, wat een eeuwig voorrecht voor dat volk van God, dat er een eind aan de strijd komt, dat hun verdrukkers verbrijzeld worden en dat ze boven de strijd, de moeite en het verdriet zullen worden uitgeheven als de Heere al de tranen van de ogen der Zijnen voor eeuwig zal afwissen.

We hebben er gisteravond in het samenzijn te Slikkerveer over gesproken, *dat het is daarom, omdat hun klederen zijn gewassen in het bloed van het Lam en daarom zijn ze alleen voor de troon van God en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel.*

Dan zal er geen eer aan het schepsel worden toegekend, dan zal er niets van ons voor Gods aangezicht bestaan maar dan zal het slechts zijn: "Uw werken zullen u loven en Uw gunstgenoten zullen juichen." Dan zal de eeuwige eer, aanbidding en dankzegging Hem gegund worden, uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn en aan Wie de gezaligden eeuwig de lof en de dankzegging zullen toebrengen, omdat Hij het waardig was en Hij naar hen heeft omgezien.

En nu weten wij dat onze broeder dat nu eeuwig doen zal, daarom is het, al ervaren wij zijn heengaan als een gemis, dat wij hem toch de zaligheid niet willen misgunnen. Immers hij laat een moeitevol lichaam achter, dat hem veel smart en leed bereidde, maar nu is hij voor eeuwig bevrijd van zichzelf en de zonde.

Hij is nu verzadigd met Gods beeld, nadat hij mocht opwaken; welnu, aanwezig, moge de gedachtenis aan dat grote voorrecht zo onze harte bezetten dat het voor het eerst die waarachtige jaloersheid zou verwekken om genade te zoeken. Immers de wereld gaat voorbij, goed en geld, eer en macht, alles wat wij in deze wereld najagen laten wij aanstonds achter.

Arme mens die niets anders heeft dan één deel van deze wereld. Zie eens op dat geluk van het volk van God. O, bedenk het nu eens voor een ogenblik wat het toch zal zijn om eeuwig bij de Heere te zijn. Mocht het zozeer tot uw hart ingaan dat het u bewegen zou om God te zoeken terwijl het nog de dag der genade is, terwijl het nog de tijd is waarin God aan ons laat arbeiden en waarin Hij ons toeroept, dat wij Hem zoeken zouden nu Hij nog te vinden is en dat wij Hem zouden aanroepen terwijl Hij nabij is.

Volk des Heeren, moge het samenzijn aan deze plaats onze harten doen verenigd worden in een verlangen om bij de Heere te zijn. Ach, wat leven wij dikwijls aards en wat zijn wij veelal vol van hetgeen dat voorbij gaat. Onze broeder is niet meer, maar mag het Lam aanbidden en onze God, Die op de troon zit, eeuwig loven voor de zaligheid. Och, het mocht onze harten zo gaande maken, dat onze wandel meer hemelwaarts zou zijn en dat wij na de aansporing van de apostel zouden zeggen, dat onze wandel in de hemelen is vanwaar wij Hem verwachten.

Ach, wat leven wij dikwijls aards, wat leven wij ver van de Heere af, ver van de beoefening van de gemeenschap met Hem. Geve God, dat Zijn kinderen, Zijn gunstgenoten meer openbaren van dat leven dat God behaagt, opdat de vreze des

Heeren ons versiere, onze voetstappen doe zijn in die wegen, die Gode behaaglijk zijn. Zegene en heilige de Heere daartoe ook de woorden, die aan deze plaats gesproken zijn en zullen worden, Gode tot heerlijkheid, ons tezamen tot heil en strekke Hij Zijn vertroosting en over allen, die Zijn troost behoeven.

TOESPRAAK Ds. C. DE RIDDER,

namens de vorige gemeente van Ds. G. Zwerus, Nunspeet.

Geachte familie Zwerus.

Het is namens de gemeente van Nunspeet en de kerkenraad, dat ik het woord tot u richt. En dit woord is met vele gevoelens gemengd voor mij en ongetwijfeld ook voor u, daar ik tot u spreek als de plaatselijke predikant van die gemeente, die uw vader ook heeft gediend. In onderscheiden delen in de Erve van Gods Koninkrijk op aarde heeft hij mogen arbeiden en daarbij was ook de gemeente Nunspeet.

Ook deze gemeente werd hem in zijn ambtelijke bediening door de Koning der Kerk toebedeeld, die hij gediend heeft van 1961 tot 1967. Ook die arbeid heeft hij verricht in de zwakke krachten van zijn lichaam en ook op die arbeid zal hij zelf geen vrucht hebben kunnen geven maar enkel door Gods genade en door Gods Geest. Gods knechten zijn geroepen om het Woord van God als het zaad te zaaien en te strooien, waarvoor zij de verantwoordelijkheid dragen. De vrucht zal nochtans niet missen van al die arbeid van Gods gaarne getrouwe knechten, die Hij uitzendt, omdat Hij, Die eeuwige Vruchtendrager aan de rechterhand Zijns Vaders, Zijn vrucht geeft van maand tot maand, die niet missen zal.

Nu zal het stoffelijk overschot van Ds. Zwerus in deze gemeente toebetrouwd worden aan de schoot der aarde.

Dan, familie Zwerus, kinderen, is het voor u wel een zeer droeve gang, daar ook reeds hier in dit stof der aarde uw geliefde moeder rust en u nu wederom geroepen wordt om ook uw geliefde vader grafwaarts te dragen. En gij zijt nu wezen en wat dat inhoudt zal straks in- en doorgeleefd moeten worden.

Wij weten het bij droeve ervaring wat het is om een biddende vader te moeten verliezen, te moeten missen, naar wie wij zo menigmaal toegingen met onze noden, onze zorgen, onze problemen, bij wie wij een liefderijke ontvangst verkregen en van wie wij wisten, dat hij ons insloot in zijn gebeden en dit alles mist u in de komende tijd.

Een biddende vader bent u kwijt. Mocht nu dit verlies voor u een winst zijn, opdat u zou mogen gewinnen Hem, die biddende Christus, een biddende Hogepriester aan de rechterhand Zijns Vaders. Uw vader komt niet weer tot u. Mocht het u echter gegeven zijn dat die Koning, Die Zijn Kerk gekocht heeft met de dure prijs van Zijn dierbaar hartebloed, ook Zijn genade in uw harten zou mogen verheerlijken. Dan zal een wees bij God ontfermd zijn, opdat de Heere in de lijn der geslachten Zijn Koninkrijk zou willen doen komen, opdat Hij ook die genade in uw harten zou verheerlijken, in het bijzonder u, die nog vrijgezel bent, in uw jonge leven. Naar u gaat in het bijzonder het medeleven van mij persoonlijk, van de gemeente en de kerkenraad uit. O, dan mocht God uw Leidsman in uw jonge leven zijn, dat u zien mocht op dat voorrecht van degenen die God kennen want die zullen zekerlijk wandelen, opdat Hij u zou leren en leiden door Zijn Geest.

En u ook, kleinkinderen, mocht Hij gedachtig zijn, nu grootvader er niet meer is, die menigmaal ook tot u gesproken zal hebben, dat, hoe jong u bent, u vernieuwd van hart moet worden. O, diezelfde God leeft nog, leert dan uw jonge knietjes buigen om van de Heere een nieuw hart te verkrijgen en uw jonge harten te voegen tot de vrees van

Zijn Naam.

Gemeente van Slikkerveer, hij heeft zeer kort in uw midden verkeerd, slechts vijftien maanden, nadat hij de gemeente van Nunspeet verlaten had. God riep hem naar Slikkerveer en u mocht zich verblijden en verheugen in uw leraar. Nu is hij echter niet meer bij u. Geve God, dat u eenswillend zou mogen zijn met Gods wil om onder God te buigen. Wat Hij doet is welgedaan, opdat u niet zou klagen maar zou mogen dragen en van Hem een ander vragen. Moge Hij Zijn bediening onder u nog heerlijk willen maken en u de man Zijns Raads wederom toeschikken, opdat u als gemeente niet als wezen zou achterblijven. De Heere bevestigde dit woord door Zijn Geest aan ons aller hart.

TOESPRAAK Ds. P. BLOK

namens de Flakkeese gemeenten.

Kinderen, kleinkinderen en medereizigers naar de eeuwigheid.

Het is in een korte tijd dat wij hier weer met u samenzijn want het overlijden van uw moeder vond nog maar betrekkelijk kort geleden plaats. En als mij nu gevraagd is om namens de Flakkeese gemeenten iets te zeggen dan heb ik mij daaraan niet willen onttrekken, hoewel er gisteren en ook nu al zoveel en genoeg gezegd is.

Wij begeren zo vaak bij deze gelegenheden getuigenissen van mensen, maar kinderen, kleinkinderen en familie, dat is toch het allerbelangrijkste, weet u, wat het belangrijkste is en was, dat God getuigenis gegeven heeft.

Wanneer u een weinig geluisterd hebt gisteravond, hebt u kunnen horen hoe de Heere getuigenis gegeven heeft in het leven van vader, zoals het begrepen lag in de bediening van het Lam. Alleen de bediening van dat Lam en de rijke prijs van dat gezegende bloed heeft getuigenis gegeven van het eenzijdige welbehagen Gods. De Heere heeft dat gisteren rijkelijk betoond en als wij hier staan, wat moeten wij eigenlijk dan nog tot u zeggen.

Een zee van herinneringen zou op te halen zijn over het leven van vader. Ik heb alleen maar hieraan gedacht, dat ik weet, dat, wat God doet in eeuwigheid zijn zal, dat daar niets aan toe te doen noch af te doen is. En God doet dat, opdat men zou vrezen voor Zijn aangezicht, zo heeft de Prediker ons geleerd. God doet wat en wat doet God? Hij doet eeuwigheidswerk. Dat eeuwigheidswerk is in de tijd openbaar geworden en de vruchten daarvan zijn niet achtergebleven. U moet van mij niet verlangen, dat ik nog lang uw aandacht zal vragen, dat past mij niet en ik wil het ook niet.

Het gaat over de bediening van het Lam, Dat gisteren en vandaag in het middelpunt stond en staat. God heeft het gedaan, het was eeuwigheidswerk.

Misschien mag ik even één zaak memoreren. Wanneer u zich de begrafenis van uw lieve moeder herinnert dan weet u, dat vader heeft gezegd, dat hij op Flakkee heeft geleefd. Daar heeft vader werkelijk geleefd, dat wil zeggen, daar heeft de Heere hem geleid, geleerd en onderwezen. Daar heeft God hem de plaats gegeven in Zijn kerk en ook in het hart van Zijn lieve volk op aarde. En ik zou mij schuldig voelen, als ik u dat niet zou doorgeven, want ziet u, wat hij toen bij de begrafenis van moeder gesproken heeft, daar getuigt Flakkee nog van.

Daar heeft hij geleefd want daar leeft de bediening nog. Daar getuigen de vruchten van vrije genade, dat God hem niet alleen als kind gewild heeft, hem opgeraapt heeft van de vlakten des velds, waar hij toch ook vertreden lag in zijn geboortebloed, maar er ligt op Flakkee een getuigenis, dat God hem verordeneerde tot het knechtschap. Dan heeft de Heere dat eenvoudige knechtschap van vader rijk gezegend. Er zijn in het leven van sommige gemeenten rijen van predikanten, die er dienen, en hun namen

worden soms nauwelijks meer genoemd. Als u echter in Middelharnis komt dan leeft de naam van uw lieve vader in de geslachten, zijn naam leeft in de harten van Gods volk.

God heeft getuigenis gegeven van zijn kindschap en van zijn knechtschap. En nu is er maar één verlangen en wel dit, dat de getuigenis Gods ook in uw harten zou mogen leven, kinderen. Ds. Vergunst heeft u gisteren en heden aangedrongen gelijk een herder betaamt. U moet de God van uw vader zoeken. Die ruimte, die er in God is, is in het leven van uw vader geopenbaard. Mag ik er dan wat bij zeggen, wat verhindert u eigenlijk? Geeft de wereld zoveel, geeft de zonde zo veel, geeft de vervulling van de dingen van de tijd zoveel?

Wat de Heere uw lieve vader heeft geschonken, daarvan hebt u toch iets vernomen. Ik zou zeggen, verlaat de slechtigheden en leeft en treedt op de weg des verstands. Het bloed is genoegzaam, het bloed is ruim, de aanbiedingen van vrije genade komen ook in deze ogenblikken tot u. De begeerte van uw hart mocht uitgaan om die God te zoeken, terwijl het heden is. En kleinkinderen, grootvader is de weg gegaan van alle vlees, zijn woorden komen later misschien nog wel eens terug in uw leven. De Heere bevestigte Zijn Woord, dat het Godgeheiligd zaad het gezegend aardrijk beerven zal.

Tenslotte de laatste groet van vader en wel deze: "vaarwel zonde, vaarwel wereld, vaarwel strijd, vaarwel doornen, vaarwel duivel, vaarwel vijanden en bovendien vaarwel eigen vlees."

En het getuigenis: "Zij zullen Hem gelijk zijn, Die hen gekocht heeft met Zijn bloed."

TOESPRAAK Ds. A. HOOGERLAND

namens de particuliere synode Zuid-West en de classis Ridderkerk.

Geachte familie en verdere aanwezigen,

Wij wilden namens de particuliere synode Zuid-West en de classis Ridderkerk een enkel woord spreken, aangezien Ds. Zwerus 15 maanden lang in de classis Ridderkerk is werkzaam geweest. En wat zullen wij nu nog tot deze dingen zeggen?

Er is, zoals reeds opgemerkt is, al zoveel gesproken en het is ook waar, dat alles ligt in het bloed des eeuwigen Testaments. Maar één ding zou ik nog willen zeggen, hetgeen ook in het leven van Ds. Zwerus, van uw vader, zo uitgekomen is, wat de geplaagde man Asaf eenmaal uitriep: "Gij hebt mijn rechterhand gevat, Gij zult mij leiden door Uw raad en daarna zult Gij mij opnemen in Uw heerlijkheid."

Het is niet zo, dat Ds. Zwerus Gods hand gevat had, want dan was het voor eeuwig kwijt geweest. De Heere Zelf had echter zijn hand gevat en God had hem ook niet geleid naar de raad van hem maar naar Gods raad. Die raad Gods is menigmaal tegen ons vlees en ons bloed, die raad Gods gaat door de diepte, opdat God daarvan de eer ontvangen zou en de ziel de zaligheid en daarna de eeuwige heerlijkheid.

Wij hebben hem nog een keer in het ziekenhuis bezocht en toen hebben wij een ogenblik gesproken over deze tekst, *dat de Heere Zijn kerk toebereidt om als een reine maagd een Man voor te stellen n.l. Christus*. De voorbereiding geschiedt in de eeuwigheid en de toebereiding in de tijd en door het geloof mag de kerk met Christus het huwelijk sluiten en Christus met Zijn kerk. Zo worden zij pasklaar gemaakt voor dat huwelijk, dat straks volkomen zal worden voltrokken als Christus zal zijn alles en in allen. De Heere mocht geven, dat wij biddende voor Zijn aangezicht zouden mogen werkzaam zijn of Hij nieuwe knechten, andere leraren zou willen geven.

Moge de nagedachtenis van Ds. Zwerus tot zegening zijn en mogen de vruchten, die op zijn arbeid ook gewis zullen zijn, tot heil van Sion strekken, opdat de Heere

Zichzelf heerlijk make in Zijn bediening over de lengte en de breedte der aarde.

Gemeente van Slikkerveer, u bent uw leraar kwijt. Slechts een korte tijd hebt u hem mogen bezitten. Hij was een brandende en lichtende kaars en heeft dat ook in zijn leven mogen bewijzen.

Geve de Heere, dat de vruchten in het midden van de gemeente zouden mogen gezien worden. Is er een handvol koren in het land, op de hoogte der bergen, de vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon en die van de stad zullen bloeien als het kruid der aarde.

Ds. Zwerus is opgenomen in eeuwige heerlijkheid. Daar zal hij geen vreemd werk moeten doen en daar zal hij geen vreemd God hebben ontmoet maar zal die God en Koning, Die hem gekocht heeft door het bloed, eeuwig mogen aanschouwen en Zijn lof tot in alle eeuwigheid mogen verkondigen, omdat Hij het gedaan heeft.

TOESPRAAK Ds. D. HAKKENBERG

op verzoek van de familie.

Geliefde familie, kinderen en toehoorders, slechts een enkel woord op uw verzoek.

Wij waren in de gelegenheid om uw vader nog vele malen te bezoeken in het ziekenhuis te Dordrecht. Dat zijn bijzondere ogenblikken geweest, voor onszelf bijzonder leerzaam. Ik herinner mij, dat hij precies een week geleden nog zo hartelijk bevestigde, dat de legering van zijn ziel hier was: "Doch gij mijn ziel, het ga zo het wil, stel u gerust, zwijg Gode stil."

Hij mocht door de genade Gods verenigd zijn met de wil des Heeren. Wat God deed, was goed. En dat is weliswaar geen vreemd werk in zijn voorgaand leven geweest, maar nu mag hij zich eeuwig in de wil Gods, in die zaligheid Gods, verlustigen. Hij mag nu die Koning, Die hij hier mocht uittekenen in al Zijn schoonheid en in al Zijn middelaarsgraveerselen, zelf aanschouwen. En dat voor een zwarte bruid, in Adam gans verloren en verdoemelijk voor God, maar opgeraapt in de tijd, in die tijd van Gods welbehagen, en inwendig vernieuwd en versierd met dat Goddelijke deugdenbeeld. *Zij zullen ingaan in de vrede, zij zullen rusten op hun slaapsteden, een iegelijk, die in zijn oprechtheid gewandeld heeft.*

Wij nemen afscheid van een beminde leraar, een geliefde en zorgzame vader en een hartelijke, oprechte vriend.

Kinderen, zoek de God van uw vader en geve de Heere, dat in de plaats van de vaders de zonen mochten staan en in de plaats van de moeders, de dochters. En dan bestond er voor hem geen onderscheid tussen aangetrouwde en eigen kinderen. Wij zijn zelf getuige geweest van de nauwe band, die u als kinderen samenbond.

De Heere bestendige die band om het woord van Zijn waarheid, dat uw vader en uw moeder beiden u hebben voorgeleefd, opdat het geen scheiding voor eeuwig zal zijn, maar om ook te mogen delen in die soevereine genade Gods. *Het is door u, door u alleen om het eeuwig welbehagen.*

TOESPRAAK OUDERLING J. VELTHUIZEN

van de Gereformeerde Gemeente te Slikkerveer.

Geachte familie Zwerus en alle aanwezigen.

In deze droevige ogenblikken zijn wij samengekomen om uw geliefde vader en onze geliefde leraar ten grave te dragen. En nu behoeven wij niet veel woorden meer tot u

te spreken want er is al zoveel gesproken. Maar wij willen even terugzien hoe verblijd onze gemeente was, hoe verblijd wij met elkander waren, toen Ds. Zwerus het beroep naar Slikkerveer mocht aannemen.

Wij mogen met vreugde en blijdschap terugzien op de tijd, dat Ds. Zwerus in ons midden verkeerde. Het is gewis een bijzondere tijd geweest voor de gemeente van Slikkerveer, daar Ds. Zwerus met grote liefde en grote blijdschap dat eeuwige woord van God mocht uitdragen, iedere zondag weer opnieuw. Als wij hem met zijn zwakke lichaam in de consistorie zagen zitten, vreesden wij menigmaal, dat het een onmogelijke zaak was en vroegen wij ons af wat er van worden moest.

Maar als hij eenmaal de kansel beklommen had, dan was alle zwakte en alle moeite weg, dan mocht hij daar de volle raad Gods uitdragen. Hij mocht verkondigen, dat er vergeving is te vinden voor zondaren en zondaressen en dat er een mogelijkheid is om zalig te worden voor de grootste der zondaren.

Ook voor de jeugd had Ds. Zwerus altijd een woord. We horen het hem nog zeggen tegen onze kinderen: "Kinderen, vraag vanavond de Heere om een nieuw hart en zeg dan dan maar dat de dominee het gezegd heeft."

Ik weet zeker, dat de kinderen dat gedaan hebben en er is ook een band gevallen onder de kinderen, in de gehele gemeente is een nauwe band gekomen door onze dominee Zwerus.

Nu is hij niet meer. Hij heeft zijn werk volbracht en God doet geen onrecht. Zijn tijd is uitgediend, hij is niet te kort geweest in onze gemeente. De Heere heeft zijn werk nog willen zegenen in ons midden.

Wij mochten er allen winst mee doen, ook de gemeente, die onder het woord verkeerd heeft. Ds. Zwerus heeft de bazuin van het Evangelie aan de mond geplaatst en die bazuin mocht een zeker geluid voortbrengen. De Heere zal er op terugkomen, want als wij er geen winst mee doen, zal het vreselijk zijn, dan zal het eeuwig tegen ons getuigen. Daarom mochten wij allen de Heere zoeken, nu Hij nog te vinden is. De Heere staat nog met uitgebreide armen om een zondaar, om een zondares, om jongens en meisjes, om kinderen te ontvangen.

Daarom mocht het ons gegeven worden om de troon der genade te bestormen voor onszelf en voor elkander gelijk Ds. Zwerus in zijn leven ook gedaan heeft voor zijn kinderen en kleinkinderen. Dan kunnen wij met recht zeggen, dat zulke mensen echt op hun knieën gelegen hebben om de troon der genade te bestormen in het gebed voor diegenen, die hun lief en dierbaar waren.

En dan mochten wij tot slot met elkander wel zingen uit Psalm 72 het elfde vers:
"Zijn naam moet eeuwig eer ontvangen, enz.."

DANKWOORD NAMENS DE FAMILIE DOOR DE OUDSTE ZOON VAN DE OVERLEDENE, dhr. A. J. ZWERUS.

Precies anderhalf jaar na de begrafenis van onze onvergetelijke moeder rust op mij als oudste zoon wederom de droeve taak om namens de familie enige woorden te spreken, nu ter gelegenheid van het verscheiden van onze geliefde vader.

In de eerste plaats wil ik Ds. Vergunst hartelijk dank zeggen voor het leiden van de rouwdiensten in Slikkerveer en hier in Nunspeet. Het was vaders speciale wens, dat u dit zou doen. Er waren tussen u en vader onverbreekelijke banden van vriendschap gevallen, deze zijn nu tijdelijk verbroken geworden maar niet voor eeuwig. Wij zijn u Ds. Vergunst als familie zeer erkentelijk voor de vriendschap, die u vader hebt betoond en ook voor de waardige wijze waarop u de diensten nu en tevens bij het

overlijden van moeder hebt geleid en eveneens voor de woorden van troost, die u tot ons als familie hebt gericht.

Eveneens worden dank gezegd voor de woorden van deelneming en troost tot ons gesproken, de weleerwaarde heren predikanten:

Ds. L. Rijkssen te Rotterdam, die sprak namens de Gereformeerde Gemeenten in het algemeen;

Ds. A. Hoogerland, die sprak namens de particuliere synode Zuid- West en de classis Ridderkerk;

Ds. C. de Ridder, die sprak namens de gemeente Nunspeet;

Ds. P. Blok, die sprak namens de Flakkeese gemeenten,

en ook de ouderlingen P. van der Linden en J. Velthuisen zeg ik hartelijk dank voor hun woorden van deelneming te Slikkerveer en hier op de begrafenis gesproken.

Vervolgens wil ik - een speciaal woord richten tot Ds. D. Hakkenberg, die toen vader in - het ziekenhuis te Dordrecht lag, hem vele malen heeft bezocht. Dit heeft vader zeer op prijs gesteld, zoals hij mij persoonlijk heeft meegedeeld. Wij zijn u als familie zeer dankbaar voor uw pastorale zorg en voor de liefde, die u vader hebt bewezen tijdens zijn ziekte.

Verder wil ik alle predikanten, studenten en afgevaardigden van kerkeraden en kerkelijke instellingen zeer hartelijk dank zeggen voor hun aanwezigheid en de laatste blijken van liefde aan vader betoond. In het bijzonder wil ik hier noemen de kerkenraad en de vele gemeenteleden van Slikkerveer. Hij heeft maar kort mogen dienen in zijn laatste gemeente, maar de banden, die gevallen zijn, waren bijzonder goed. De verhouding predikant-kerkenraad en predikant-gemeenteleden was zeer bijzonder. Er was een band van liefde merkbaar. Het was zelfs zó, dat, wanneer mensen op bezoek kwamen of vader elders vertoefde, hij altijd getuigde: "Ik heb een lieve gemeente en een fijne kerkenraad."

Wij zijn u allen van Slikkerveer zeer dankbaar voor de bewijzen van deelneming, die wij hebben ondervonden in deze moeilijke dagen.

Verder wil ik de vele doktoren, die vader tijdens zijn langdurige ziekte heeft geconsulteerd, n.l. dokter Tuinier te Slikkerveer, huisarts, dokter van der Heijden te Nunspeet, dokter Hiddema te Dordrecht, internist, de kruidkundigen Schreuder te Zwolle en Smits te Putten, hartelijk dank zeggen voor hun medische zorg, maar ook vooral voor de vriendschap en het medeleven betoond.

Dan is hier een dankwoord op zijn plaats voor de heer P. van Bezeij te Rotterdam, begrafenisondernemer, voor de waardige en vlotte wijze waarop de begrafenis en ook vele zaken, die op de begrafenis betrekking hadden, zijn geregeld. Alles mocht tot dusver in goede orde en met stichting geschieden.

Verder dank ik alle afgevaardigden van scholen en verenigingen voor het door hen betoonde medeleven.

Ook wil ik hier een speciaal woord richten tot de politie te Nunspeet, die wij als familie zeer erkentelijk zijn voor de begeleiding van de begrafenisstoet en voor het regelen van het verkeer met betrekking tot de begrafenis.

Als laatsten wil ik hier noemen de vele vrienden uit het gehele land, inzonderheid uit Nunspeet, Middelharnis en overige gemeenten op Flakkee, Rotterdam, Apeldoorn en Genemuiden, die in de kerk te Slikkerveer, aan het sterfhuis en ook hier op de begraafplaats hebben blijk gegeven van hun belangstelling en medegevoel.

Wij zijn diep ontroerd en bemoedigd door de overweldigende blijken van medeleven en ook door de hartelijkheid, die wij hebben mogen ondervinden.

Van deze vrienden wil ik in het bijzonder noemen de heer van Dalfzen uit Genemuiden, die de geluidsinstallatie bij de aula heeft verzorgd en ook de heren Lodewijkx, Kattenberg en Smienk, die namens veel lieve vrienden van vader in Nunspeet, de organisatie van de begrafenisplechtigheid alhier op zich hebben genomen. Dit is gebeurd op uw eigen verzoek, ik weet zeker, dat het was uit de liefde van uw hart voor uw vorige herder en leraar.

Hiervoor zijn wij u dan ook zeer erkentelijk.

Tenslotte wil ik al diegenen, die op enigerlei wijze vriendendiensten hebben verricht, hartelijk dank zeggen.

Geachte aanwezigen, het verscheiden van vader is voor ons als familie een zware slag. Hij is niet meer. Wij zullen de ledige plaats gaan voelen. Wij hebben het voorrecht gehad hem ruim een jaar te mogen verzorgen, het was een voorrecht. Er werd weleens gezegd, dat het een offer was, maar voor ons was het een voorrecht.

Maar wij moeten meer zien op het rijke bezit, dat hij nu heeft, dan op het verlies, dat wij hier lijden. Op aarde heeft hij zijn Koning mogen grootmaken met een zwak lichaam, nu mag hij dat in eeuwigheid doen zonder gebreken, zonder zonde en zonder de zwakte van zijn lichaam. Hij mag nu het Lam, waarover gisteren gesproken is, eeuwig aanbidden. Een van zijn laatste preken ging over de tekst: "Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt" en nu is dat Lam voor hem eeuwig aanschouwen geworden.

Ook beëindigde hij dikwijls zijn prediking met de woorden, dat het groot zou mogen zijn om de kroon te mogen neerwerpen voor de voeten van dat Lam en te mogen uitroepen: "Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen."

Broeders, zusters, zwagers en schoonzusters en kinderen, verdere familie en allen, die hem gehoord hebben, laten wij de weg, die hij ons gewezen heeft, volgen.

Laten wij ons ook voor de majesteit van die God mogen vernederen en knielen, zodat wij datzelfde zouden deelachtig warden, wat hij bezat, om ook die genade te mogen leren kennen en God in Zijn gunst te aanschouwen.

Moge de Heere ons sterken in de komende tijd.

Laat ons tot besluit zingen het lievelingslied van vader en wel Psalm 3 : 2:

*"Maar trouwe God, Gij zijt,
 Het schild, dat mij bevrijdt,
 Mijn eer, mijn vast betrouwen;
 Op u vest ik het oog;
 Gij heft mijn hoofd omhoog,
 En doet m Uw gunst aanschouwen.
 k Riep God niet vruchtloos aan; Hij wil mij niet versmaan
 In al mijn tegenheden;
 Hij zag van Sion neer,
 De woonplaats van Zijn eer,
 En hoorde mijn gebeden."*

Saambinder 12 september 1968, door ds. L. Rijksen

Ds. G. ZWERUS 22 maart 1906 - 8 september 1968 †.

Betrekkelijk nog onverwachts is onze geliefde broeder Ds. G. Zwerus in de nacht van zaterdag op zondag 8 september 1968 om kwart voor één overleden. De Heere vergunde hem de eeuwige sabbat in heerlijkheid in de onmiddellijke gemeenschap van zijn Koning, Goël en Losser te mogen ingaan.

Wat zal dat voor hem geweest zijn, zo ineens in die onuitsprekelijke heerlijkheid zijn ogen te mogen opslaan om nu verlost van een lichaam der zonde en des doods, van alle vijanden en van zichzelf, God Drieëinig volmaakt alle eer, lof, aanbidding en dankzegging te mogen toebrengen. Welk een nacht is die nacht van sterven immers voor hem geweest om nu aanstonds de volle dag van Gods liefde en genade eeuwig in te gaan, daar waar het licht nooit meer uitgaat.

Voor hem was het toen:

*"Nu ga ik op tot Gods altaren,
tot God, mijn God, de Bron van vreugd,
dan zal ik juichend stem en snaren,
tot roem van Zijne goedheid paren.
Die na kortstondig ongeneugt',
mij nu eindeloos verheugt".*

Een veelbewogen leven heeft onze geliefde broeder hier gehad. Welk een smarten en droefenissen heeft hij daarin moeten doormaken. Hoe ernstig ziek is hij in Amerika, zowel als hier in ons land geweest, zó zelfs, dat zijn behandelende doktoren hem meer dan éénmaal hebben opgegeven.

Maar de Heere betoonde zijn God te willen zijn, Die in Christus hem voor Zijn rekening genomen had en zijn leven en sterven in Zijn hand had. Als een wonder voor de wetenschap, die dit onmogelijk verklaarde, mocht hij telkens herstellen en zelfs zijn geliefde arbeid verrichten.

In Nunspeet verloor hij te midden van al zijn behoeftige omstandigheden ook nog zijn zo zeer geliefde vrouw, met welke hij met zeer nauwe banden natuurlijk en geestelijk verbonden was. Zelfs werd hij daarna innerlijk gedreven om het beroep, dat hij uit Slikkerveer kreeg, te aanvaarden. Met welk een groot genoegen, waarbij de Heere hem veel opening in Zijn Woord gaf, mocht hij daar van zondag tot zondag voorgaan en met de herdersstaf verder in de dagen der week de gemeente leiden en tot zegen zijn. Nog maar drie weken geleden heeft hij, hoewel hij zich erg ziek gevoelde, de gemeente aldaar op zondag nog éénmaal gediend.

Spoedig daarna vonden zijn behandelende doktoren echter het noodzakelijk, dat hij opgenomen werd in het ziekenhuis te Dordrecht. Hoewel hij erg zwak was, leek het, zoals zijn kinderen mij mededeelden, bij ogenblikken of hij toch nog weer herstellen zou. De Heere had het echter anders voorzien en sprak als het ware: "Het is nu genoeg, gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt ge getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten. Ga in in de vreugde uws Heeren".

De Heere mocht de familie sterken en anderzijds geven met jaloersheid te blikken op het zeer grote voorrecht, dat de Heere hun zo beminde en zeer geliefde vader geschonken heeft. De Heere neme genadiglijk de ledige plaats met Zichzelf in, want dan zal bij die ervaring er geen misgunnen zijn van het heil, dat hun vader nu

verkregen heeft.

Wel zijn de slagen voor hen zwaar, daar ze eerst hun zo geliefde moeder zich zagen ontvallen en nu hun vader. Van harte mag echter geloofd worden, dat ook hun moeder in heerlijkheid is ingegaan, zodat ze nu elkander in de Heere aan Zijn gezegende voeten weer mogen ontmoeten om nu volmaakt God te eren en zich in Hem te verlustigen.

De gemeente van Slikkerveen vergunne de Heere te mogen berusten in Zijn beleid. Zeer kort hebben ze hun geliefde leraar maar mogen bezitten, van slechts verleden jaar mei.

Opgemerkt mag echter worden, dat God Zijn doel heeft met al Zijn werken. Het kome maar uit, dat de Heere de korte tijd van zijn verkeer onder hen nochtans voor velen bij aanvang of voortgang ten rijken zegen heeft willen stellen.

Hij doe maar verkleefd zijn aan Zijn trouw, opdat Hij de ledige plaats, die er nu gekomen is, genadig vervulle al Zijn dienstwerk onder hen bestendige. Alle rechten zijn onzerzijds verbeurd, maar in soevereine ontfermingen verblijde de Heere in alle droefheid de gemeente door Zijn daden, en sterke en trooste allen, die treuren in het verlies.

Ds. Zwerus werd in 1949 kandidaat, diende na zijn bevestiging als eerste gemeente de gemeente Middelharnis, in 1954 vertrok hij naar Sunnyside, U.S.A. en kwam in 1961 weer terug om de herdersstaf op te nemen te Nunspeet. Verleden jaar, 25 mei 1967, kwam hij naar zijn laatste gemeente Slikkerveen.

BRIEVEN GEPUBLICEERDS IN DE SAAAMBINDER

Ten afscheid uit het vaderland, 10 juni 1954

Als deze "Saambinder" u bereikt, zijn wij met ons gezin op weg naar de Verenigde Staten van Amerika. Het is mij een behoefte vanaf het s.s. "Maasdam", waarmee wij de Oceaanreis maken, onze familie-betrekkingen en al onze vrienden uit de Gereformeerde Gemeenten in het Vaderland, een hartelijk vaarwel toe te roepen.

Inzonderheid denken wij daarbij aan onze geliefde gemeente te Middelharnis van wie we deze week afscheid namen. De Heere heeft ons, in de bijna vier en een half jaar dat wij er gestaan hebben, een geopende deur gegeven; wij mochten er - vaak met veel vrij- en blijmoedigheid - het Woord des Levens verkondigen en de sacramenten bedienen. Er liggen zaken, die de eeuwigheid zal openbaren.

Het viel ons zwaar die plaats te verlaten omdat we ons verenigd en verbonden gevoelen met het lieve volk van God. Een beminde gemeente moesten wij vaarwel zeggen, maar er is één voorrecht: *de Heere blijft*. De Koning van Zijn Kerk begeeft en verlaat Zijn volk nooit maar zal met haar blijven tot aan het eind der eeuwen.

Het deed ons goed dat met de kerkenraad zo vele vrienden ons uitgeleide deden. Dat heeft ons gesterkt. De band met het volk in het Vaderland mocht blijven, ook al ligt de Oceaan er tussen en we mochten elkaar vinden, voor de troon der genade.

Dat we ons geroepen weten van 's hemels wege naar het andere werelddeel, geeft ons moed voor de toekomst.

De Heere heeft beloofd, dat Hij Zijn kerk vergaderen zal vanuit de vier hoeken der aarde en daartoe wil Hij Zijn knechten gebruiken, vroeg op zijnde en zendende. Hij gebruike ons als een gering middel in Zijn hand tot bekering van zondaren, tot opbouw van het geestelijk Sion ook daar, opdat Zijn gezegende Godsrijk zal worden uitgebreid over de lengte en breedte der aarde. Vaartwel!

Aan boord s.s. "Maasdam" 2 Juni 1954

Ds G. ZWERUS en gezin

UIT AMERIKA, Sioux Center, 19 Juni 1954

Geachte Vrienden!

Ons thans bevindende ten huize van onze geliefde broeder Hegeman en de zijnen, zet ik mij neder om mijn eerste ervaringen in dit grote land neer te schrijven. Na een zeer voorspoedige reis van 9 dagen zonder stormen van buiten (van binnen was het soms anders), bracht de Heere ons veilig met de onzen in Amerika. De bedoeling was, dat Ds. Hegeman ons zou afhalen van New York. Deze was echter door omstandigheden verhinderd, maar wij mochten in New York broeder Vergunst, zijn moeder, de vrouw van Ds Hegeman, enkele ambtsdragers uit het Oosten en zo mede enkele vrienden ontmoeten. En daar waren ook reeds vrienden, die wij reeds enkele jaren geleden in Holland mochten ontmoeten.

Vandaar zijn wij gegaan naar Paterson, een prachtige plaats in de staat New Jersey, vlakbij de wereldstad New York. De ontvangst was buitengewoon hartelijk, en wij mochten een gastvrij tehuis vinden bij de diaken van één onzer gemeenten in Paterson, de familie J. Cooper, waar veel van onze leraars onderdak vinden. En het was een voorrecht, dat alles reeds in orde gemaakt was voor ons, dat wij met onze kinderen een goede plaats hadden om aldaar tot dinsdag te blijven.

Des Zondags mochten wij driemaal het rijke Evangelie brengen voor de gemeenten in het Oosten. Het was ons groot op te mogen merken, dat er nog vele Hollanders zijn in de omgeving van Paterson. In de kerk werd Hollands gezongen en de mensen, die wij mochten ontmoeten, spraken de oude Hollandse taal.

En het grootste was, vrienden, dat wij nog de taal van vrije genade mochten vernemen, en dat er ook van vrije genade gesproken kon worden, daar het leven Gods openbaar kwam in onze ontmoetingen met enkele mensen aldaar. Groot was het, dat wij ook mensen mochten ontmoeten, die eertijds kwamen uit onze oude gemeente en omgeving; het deed ons goed om de oude vertrouwde taal weer te mogen horen.

Het was een weldaad, dat de Heere kennelijk opening kwam te geven toen wij het Woord Gods mochten uitdragen, en dat er ook overname was bij Gods kinderen. Was het ons aangenaam in het Oosten te wezen en mochten wij tot in de nacht Maandagsavonds met Gods kinderen spreken over de gangen en wegen, die de Heere komt te houden met Zijn volk, toch, hoe aangenaam het was. Dinsdags moesten wij weer vertrekken, om dan naar Kalamazoo te reizen, waar Ds Hegeman ons zou afhalen om ons dan verder te brengen naar Sioux Center.

Deze reis maakten wij met Ds Vergunst, die ook gepreikt had in het Oosten en ons nu met zijn auto meenam; en mijn vrouw en enkele kinderen gingen ineens door met de trein naar Sioux Center met mevrouw Hegeman.

Op de reis van Paterson naar Kalamazoo van 900 mijl hebben wij de schoonheid van Gods schepping mogen bewonderen. Hoge bergen en diepe dalen, en de tunnels, alle getuigen van de grootheid van Gods schepping, maar ook van de wetenschap, die de mens door Gods algemene genade van God heeft ontvangen, om zulke prachtige wegen dwars door het woest gebergte aan te kunnen leggen. Wij reden niet alleen overdag, maar ook de nacht moest gebruikt worden voor de reis, om op tijd te Kalamazoo te wezen, waar wij Woensdagavond zouden voorgaan. Dit was voor de vijfde maal in deze week. Het was ons aangenaam Ds Hegeman daar te mogen ontmoeten, en wonder, het was juist een jaar geleden, dat wij Ds Hegeman hebben ontmoet in Holland, en niet te denken en toen niet te willen om in Amerika te gaan prediken.

En te Kalamazoo mochten wij ook een vriend ontmoeten, waar wij ook logeerden, Mr Moerdijk. Deze hadden wij reeds als student ontmoet in Nederland bij zijn oude moeder in Tholen, toen hij daar ook voor een reis enkele weken was. Des avonds mochten wij ook Ds Lamain ontmoeten, die na de predicatie hartelijke woorden van welkom sprak namens de predikanten en gemeenten in Amerika en Canada.

Na de dienst was het weer optrekken; nu met Ds Hegeman in de auto met enkele kinderen, en Ds. Vergunst bleef nu achter in Kalamazoo om daar aanstaande Zondag te prediken. Wij gingen om elf uur op reis en de andere dag om halfvier in de middag waren wij in Sioux Center (Iowa). Het was een reis van 700 mijl en in 16 uur reed Ds. Hegeman naar zijn gemeente. Hier is het een prachtige landelijke streek en wij mochten een goede reis hebben. Het was weer een blijdschap om vrouw en enkele kinderen te mogen ontmoeten.

Zo de Heere wil hopen wij nu hedenmiddag naar Corsica te gaan, dat is 150 mijl van hier, en dan hoop ik morgen in de gemeente van onze broeder Vergunst voor te gaan. Maandag kom ik dan weer naar onze vrienden in Sioux Center en hoop ik Maandagavond voor te gaan te Sioux Center. Wie kan Gods wijs besluit doorgronden? Dinsdagavond hopen wij dan voor te gaan voor de gemeente te Rock-Valley, waar Ds van Zweden staat, en dan Woensdag 23 Juni hopen wij nog een dag te vertoeven bij Ds Vergunst, om met Ds Hegeman dan de verjaardag bij te wonen van de moeder van onze broeder Vergunst.

En dan zijn wij nog niet in onze gemeente, vrienden. Maar het was ons een blijdschap te mogen vernemen, dat Ds. Hegeman geheel de zaak van komen en gaan, reis en verblijf alles zo regelde, dat alles goed verloopt.

Reeds zijn er mensen uit Choteau, dat is de afdeling van onze gemeente te Sunnyside, naar hier gekomen om ons mee te nemen, zo de Heere wil, naar Choteau, en dat is een reis van 1200 mijl. Het zal ons aangenaam zijn de ouderling van deze afdeling, broeder Bouma, te mogen ontmoeten.

Zo de Heere het wil, hopen wij dan Zondag 27 Juni voor te gaan te Choteau in de grote staat Montana, en dan 1 Juli door Ds Hegeman bevestigd te worden als herder en leraar van de gemeente Sunnyside. Ds Vergunst en Ds Heerschap hopen mede aanwezig te zijn. Mocht de Heere alles wel maken, dat is onze wens en bede.

Dus vrienden, ik ben nog op reis. Wij zijn allen op reis. Is uw pas voor de eeuwigheid ook in orde?

Hartelijk gegroet van uw gedenkende vrienden.

Ds G. ZWERUS en gezin

Toekomstig adres vanaf 1 Juli: Rev. G. Zwerus, 321, 13th Str., Sunnyside, Wash., Amerika.

UIT AMERIKA. Sunnyside, 3 December 1956

Geachte Vrienden!

We hebben drie weken in Ontario vertoefd en de gemeenten aldaar bezocht. Het stemde ons tot grote blijdschap, dat aldaar nog vraag is naar de oude waarheid. We hebben in Norwich ten huize van de vroegere koster der gemeente te Apeldoorn, de heer A. van Maurik, in de week nog een gezelschap bezocht, waar onze ingewanden nog een weinig werden verkwikt.

We ontmoetten daar onder anderen nog een moeder uit Wissekerke, die op bezoek was bij haar kinderen. Daar mochten we nog in eenvoudigheid de wegen des Heeren beluisteren, wat nog een weinig moed gaf op ai onze grote reizen. Want als we met onszelf op reis gaan, soms voor weken vrouw en kinderen achterlatende, hebben we vaak medelijden met onszelf en dan is onze arbeid veel te zwaar en zijn de reizen veel te lang. Wat zijn we toch liefhebbers van onszelf, en... wij | hebben niets voor God en Zijn dienst over.

Spraken we van een verkwikking in het samenzijn onder elkander, en dat er nog een weinig opening was in de prediking des Woords, aan de andere kant waren er ook teleurstellingen.

Zoals bekend, zijn er in Ontario drie gemeenten, Ontario, St. Catherines en Bradford, waarvan Ds. W. C. Lamain consulent is. Doch in Toronto, een grote stad met ruim een miljoen inwoners, is slechts een klein groepje. Op verzoek willen wij over Toronto nu iets schrijven en waarom dit ons teleurstelde.

Velen van onze gemeenten in Holland, daar heengaande, worden aldaar opgeslokt in die grote stad. Of zij lopen met de attestatie in hun zak, óf zij verlaten door de mooie aanbiedingen van andere kerkgenootschappen de waarheid.

"Nu was onze vraag deze: Kerkenraden en ouders, let er een beetje op en doe alstublieft een beetje moeite om contact te krijgen met de voorgangers aldaar. Het is toch niets meer dan uw plicht om even een berichtje te zenden, dat die en die, van de gemeente ten uwent, met attestatie is vertrokken naar dit of dat adres. Dan kunt u er van verzekerd zijn, dat ze bezocht worden, en dan staan wij vrij.

De adressen zijn: 5 Mrs. J. Kattenberg, 58 Lurgand, Willohdale, Ontario, Canada; en Mr. Noorduyn, RR I, Richmond Hill, Ontario, Canada.

Nadat wij uit Ontario teruggekeerd en een week thuis geweest waren, werden we voor onze arbeid weer geroepen naar Alberta in Canada, voor de tijd van drie weken. We hebben door het vertrek van Ds. Heerschap naar Nederland de Classis Far West alleen te bearbeiten, wat natuurlijk erg druk is. Wij hopen echter, op een weinig verlichting in onze arbeid door ons beroep op de j.l. gehouden Generale Synode op de andere leraars, alwaar ons ook hulp is toegezegd.

Wij reisden met onze oudste dochter naar Chelby in Montana, waar we werden afgehaald door een lid van de gemeente te Choteau, de heer Jan Wisse, die getrouwd is met een dochter van onze leermeester, wijlen Ds. G. H. Kersten. Wij reisden met hen in hun auto mee naar Canada.

Waren we aldaar des Donderdags aangekomen, des Vrijdags werden we opgebeld uit onze gemeente te Sunnyside, en bereikte ons het ontstellende bericht, dat een jongeling van 15 jaar plotseling was gestorven door aanraking van de hoogspanningsdraad van het elektrische net. Verslagenheid vervulde ons hart. Welk een grote slag was dit voor die ouders.

Nadat we des Zondags in de gemeente te Lethbridge het Heilig Avondmaal en de Heilige Doop hadden bediend, zijn we op Dinsdag weer teruggegaan naar Sunnyside om de begrafenis aldaar te leiden. Groot was de smart. Wat gevoelt de mens dan, dat hij een nietige vertrooster is. We hebben gesproken over deze woorden: "Er is maar één schrede tussen mij en de dood", 1 Sam. 20, en gewezen op de wetenschap van David en onze onwetendheid van nature. Luther zegt: "Die sterft eer hij sterven gaat, sterft niet als hij sterven gaat". Het is een ernstige roepstem voor ons allen, maar bijzonder wel voor de jeugd.

Donderdags vertrokken wij des nachts om twee uur weer met de trein, om des Vrijdags twee huwelijken te bevestigen in Lethbridge. Het ene bruidje was een dochter van Ds. Heerschap.

Uit Lethbridge zijn we naar Calgary gegaan om aldaar des Zondags in de gemeente voor te gaan. We hebben er de mensen bezocht, waaronder ook een jongedochter van 29 jaar, die ernstig ziek is en in vele smarten terneder ligt. Wat een ellende, en dat om de zonde! Ik dacht aan de woorden van één der leraars, die nu reeds juicht voor de troon: "De wereld is één groot graf".

Donderdags gingen wij voor in Edmonton. Dit is een afdeling der gemeente te Lethbridge. Daar er een kind gedoopt moest worden, was het noodzakelijk, dat er een ouderling van de gemeente te Lethbridge meeding. Reeds eerder waren vanuit Edmonton stemmen opgegaan, of het mogelijk was om aldaar samenkomsten te houden. Ds. J. van Zweden heeft in de afgelopen zomer aldaar een dienst geleid in een daarvoor gehuurde kerk. Nu echter hebben we de dienst geleid in de woning der ouders van het kind, dat gedoopt moest worden. Er waren 32 mensen opgekomen van verschillende kerkverbanden, die de oude waarheid zochten. Na het dopen en de predicatie werd er vergaderd. Twee commissieleden werden er gekozen en besloten werd om op Zondag 2 December te beginnen met het lezen van een predicatie, de diensten aanvangende om 10 en 1 uur ten huize van Mr. Joe van Ee, 5016, 118 Ave, Edmonton, Alberta, Canada.

Van Edmonton reisden we naar Red-Dear, waar we des Zondags voorgingen. De gemeente is daar niet groot, maar wij mochten nog met opening het Woord uitdragen. De ontvangst bij de familie van Eyk, wier woning des Zondags gelezen wordt, was gastvrij. Uit Red-Dear vertrokken wij des Maandags weer naar huis, waar we veilig door de Heere geleid in de nacht van Woensdag aankwamen en de onzen weer

mochten ontmoeten.

Ziedaar een klein overzicht van onze veelomvattende arbeid. Maar het is alles tevergeefs, indien de Heere de wasdom onthoudt. De Heere zegene de arbeid van Zijn knechten in het oude Vaderland, en ook in de grote landen van Amerika en Canada, ondanks het rumoer der volkeren en de verdeeldheid der kerk.

Zou het zo ver zijn wat wijlen Ds. J. Fraanje voor jaren terug eenmaal in Apeldoorn zeide: *Als het volk niet samen wil leven, zal de Heere een stok gebruiken om ze bij elkaar te slaan.*

De Heere bouwe de vervallen hut van David op en brenge nog zonen en dochteren toe. Wees hartelijk gegroet uit dit verre land.

Uw vriend en oud-leraar,

Ds. G. ZWERUS

DE BEVESTIGING EN INTREDE VAN Ds. G.ZWERUS TE NORWICH (ONT.)

DE BEVESTIGING

Het was voor de Gereformeerde Gemeente te Norwich, Dntario (Canada) op Vrijdag 15 Maart 1957 een blijde dag. Terwijl de gemeente Psalm 119: 45 zong, beklom de consulent. Ds. W. C. Lamain, de kansel.

In de voorrede werd er aan herinnerd hoe op 18 October 1948 de eerste Samenkomst werd gehouden met ongeveer 30 mensen te Courtland. Daarna werd vergaderd in Lynndock en weer later in Ottersville. Nu ruim twee jaren geleden kwam men samen in Norwich en thans telt de gemeente ongeveer 300 belijdende leden en doopleden.

De goedertierenheden des Heeren werden herdacht, ook daarin, dat de gemeente nu haar eerste leraar mocht ontvangen.

Ds. Lamain bepaalde de gemeente bij 1 Tim. 6: 13-14 en zag in die tekstwoorden een vermaning tot getrouwheid in het werk der bediening. Die vermaning blijft noodzakelijk:

1. ten opzichte van de leer, die gebracht moet worden;
2. ten opzichte van de wandel, die vereist wordt;
3. ten opzichte van de zwakheid, waaraan wij onderworpen blijven.

Na de ontwikkeling van de genoemde punten werd het formulier tot bevestiging van de dienaren des Woords gelezen en werd door de bevestigde leraar geantwoord: "Ja ik, van ganser harte".

Staande zong daarop de gemeente haar nieuwe leraar de zegenbede uit Psalm 134 toe. Na een persoonlijk woord tot de leraar, zijn echtgenote en kinderen en de gemeente gericht te hebben, werd de dienst door Ds. Lamain op de gebruikelijke wijze beëindigd.

DE INTREDE

Terwijl de gemeente Psalm 68 : 10 zong, beklom Ds. Zwerus de kansel. Gelezen werd een gedeelte van Psalm 89.

De leraar bepaalde de gemeente bij 2 Tim. 2 : 15 en sprak over de opdracht des Heeren: 1. boven alles getrouw; 2. krachtens dienen verantwoordelijk; 3. krachtens opdracht uitdelen.

Na een korte en zakelijke ontwikkeling der punten werd gezongen Psalm 89 : 8 en richtte de leraar zich allereerst tot zijn bevestiger, in welke toespraak hij verklaarde,

dat hij getroffen was door de wijze waarop de bevestiging geschied was en dat hij persoonlijk er zeer door bemoedigd was geworden.

Daarna richtte hij zich tot de kerkenraad, de gemeente en de catechisanten, die op hartelijke wijze werden toegesproken, en hij hoopte, dat de Heere hen samen in Zijn gunst en vreze mocht verbinden, en dat voor jong en oud, klein en groot de bediening tot een eeuwige zegen mocht strekken.

Ook werden hartelijke woorden gericht tot de afgevaardigden van de verschillende gemeenten uit de Classis. Daarna richtte de leraar zich met enige woorden tot Ds. J. Hamstra, die met zijn kerkenraad ook tegenwoordig was, hem en zijn gemeente de zegen van boven toewensende.

Nadat nog gezongen was Psalm 48 : 4, sprak allereerst ouderling L. Bijl, en verwelkomde de leraar met zijn gezin. Hij hoopte van harte, dat waar de Heere nu een leraar had gegeven, het alles tot stichting en opbouw der gemeente zijn mocht.

Daarna sprak ouderling Bijl enkele woorden tot Ds. Lamain, die negen jaren de gemeente als consulent gediend heeft.

Ds. Zwerus had ook reeds de leraar dank gebracht voor de vele opofferingen en reizen, die gedaan waren, en het werd ook in de woorden van de ouderling openbaar welk een nauwe band er lag met de consulent.

Ds. J. Hamstra, leraar der Old Chr. Ref. Church sprak ook enige hartelijke woorden tot Ds. Zwerus en wenste hem de zegen des Heeren toe in zijn aangevangen arbeid in Ontario.

Tenslotte was het woord aan Ds. Lamain, die allereerst als consulent afscheid nam van de gemeente. Hij dankte kerkenraad en gemeente voor al de liefde, hem betoond in al die jaren, en hij hoopte, dat de gemeente gebouwd mocht worden op het vaste fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste Hoeksteen. Daarna verwelkomde Ds. Lamain de nieuwe leraar in de Classis Midden-West en hij hoopte, dat ze mochten samenwerken in vrede en eensgezindheid, het goede voor Jeruzalem zoekende.

Ook richtte de leraar zich tot mevrouw Zwerus, daar hij nu reeds 30 jaar geleden zo menigmaal in gezelschap was met haar vader, die nu ontslapen is. De leraar hoopte, dat ook zij met haar kinderen hier in Norwich een plaats mocht krijgen in de harten, en dat zij in alles Gods gunst mochten ervaren. Op verzoek van Ds. Lamain werd tenslotte de nieuwe leraar van Norwich staande toegezongen Psalm 119: 9.

Ds. Zwerus legde voor de eerste maal als haar eigen leraar de zegen op de gemeente en daarmee was de plechtigheid geëindigd.

Zowel in de middag als in de avond was de kerk vol en was er blijdschap over het goede, dat de Heere had geschonken.

Norwich, 19 April 1957

Geachte Vrienden!

Alles wisselt hier op aarde. Des Heeren raad wordt daarin uitgevoerd en des Heeren bestiering in des mensen gangen wordt daarin gezien. Het is nu uit onze nieuwe gemeente te Norwich in Canada, dat wij een brief schrijven.

Daar de beloofde verslagen van ons afscheid te Sunnyside enz. wegens ziekte achterwege zijn gebleven, zullen wij trachten langs deze weg er toch iets over te schrijven.

Op Zondag 17 Februari j.l. hebben wij afscheid genomen van de gemeente te Chotèau in de staat Montana, en tevens in de daarop volgende week van Calgary en Red Deer. Op Zondag 24 Febr. namen we afscheid te Lethbridge. Na nog een paar weken in Sunnyside te hebben vertoefd, hebben we aldaar op Zondag 10 Maart van de gemeente, afscheid genomen.

Destijds zijn wij in de gemeente te Sunnyside bevestigd door onze vriend Ds. C. Hegeman (Choteau was toen nog. geen zelfstandige gemeente) met de woorden uit Hand. 8 : 29: "En de Geest zeide tot Filippus: Ga toe en voeg u bij deze wagen".

Bijna drie jaren mochten we de gemeenten te Sunnyside en Choteau dienen. De Heere heeft Zich daar niet onbetuigd gelaten in onze arbeid, en daar we er vele vrienden verkregen, met wie we zuur en zoet gedeeld hebben, viel het afscheid nemen niet mee. Maar het is een voorrecht, dat wij de oceaan niet overgaan, zodat wij hopen elkanders aangezicht nog weer eens te mogen aanschouwen.

Bij ons afscheid preekten we over het vervolg van hetzelfde hoofdstuk, namelijk de verzen 39 en 40: de vrijmacht des Heeren. 1. In het zenden van Filippus. 2. In het wegnemen van Filippus. 3. In de beschikking over Filippus.

Bij ons afscheid" in Sunnyside waren nog vrienden uit Californië (1800 K.M.) en Sardis, B.C. (500 K.M.) aanwezig, hetgeen ons zeer goed deed, gezien de grote afstanden, welke men daarvoor moest afleggen. Diezelfde vrienden hebben met vele leden der gemeente ons begeleid naar de trein, welke in de nacht van Maandag op Dinsdag om drie uur vertrok. Menige traan werd weggepinkt.

Na een lange en vermoeiende reis, welke ook gedeeltelijk met de auto's van leden en ambtsdragers van de gemeente te Norwich werd afgelegd, kwamen we in de nacht van Donderdag op Vrijdag te Norwich aan.

Op diezelfde dag. Vrijdag 15 Maart, werden we des namiddags om drie uur door onze broeder Ds. W. C. Lamain in onze nieuwe gemeente bevestigd. Ds. Lamain zou zelf een verslag maken voor de "Banner of Truth", en naar wij hopen, zal hij er ook wel wat van vermelden in "De Saambinder".

De ontvangst in Norwich was bijzonder hartelijk, en de opkomst was groot. Des avonds om 8 uur mochten wij onze intrede doen met de woorden uit 2 Tim. 2 : 15: "Benaarstigt u om uzelf Code beproefd voor te stellen, een arbeider, die niet beschaamd wordt, die het Woord der waarheid recht snijdt".

Het thema was: De opdracht des Heeren. 1. Boven alles getrouw. 2. Krachtens dienen verantwoordelijk. 3. Krachtens opdracht uitdelen.

De Heere gaf nog een weinig opening om de gedachten des Heeren te mogen vertolken.

Als u een Statenbijbel in uw bezit hebt, zie dan vooral de kanttekening op deze tekst eens na over de mening of betekenis van het "uitdelen". Misschien worden er dan vele zaken opgelost, waar in onze dagen nog al strijd over gevoerd wordt.

Daar onze meubelen nog niet aangekomen waren, was het ons niet mogelijk de vrienden in onze pastorie te ontvangen. Na enkele dagen kwam onze inboedel aan, en gedurende deze tijd hebben wij gelogeed bij koster J. Bijl, die boven de kerk woont en waar wij een gastvrij onderdak vonden. Reeds een week vóór ons vertrek uit Sunnyside was onze inboedel verzonden. Deze laatste week te Sunnyside vonden wij huisvesting bij de familie Aart den Hoed, en enkele kinderen bij een ouderling en een diaken.

Zoals wij reeds schreven, was het thema van onze predicatie bij ons afscheid te Sunnyside: De vrijmacht des Heeren. Hoe blijkt deze ook in de gemeenten in Amerika. Ds. C. Hegeman vertrok naar Holland om aldaar de herdersstaf op te

nemen. Ds. A. Vergunst hoopt D.V. deze zomer naar Holland te vertrekken, en wij mogen arbeiden onder de emigranten. En het is goed. Het is een wonder als de mens dat eens zeggen mag. Wij hebben vaak zo veel op ons programma en wij houden zo veel van onszelf.

Dat de Heere in deze dagen van verwarring Zijn Woord stelle tot een zegen, opdat er maar veel in zichzelf onbekeerde mensen gevonden mogen worden, want die hebben meer behoefte dan kritiek. Maar het is een Godswerk: onbekeerd te worden en te blijven. Wij zijn zo graag wat en willen ook graag meedoen.

Als men veel reist, hoort men zo vaak spreken over de ere Gods, maar deze wordt alleen in de praktijk gebracht als wij zonder waarde in het stof liggen; want dan kan de Heere wat aan ons kwijt.

Wij gaan eindigen. Dat de Heere wone en wèrke in Nederland, Amerika en Canada, ja over het rond der aarde, opdat Zijn kerk worde bijeenvergaderd.

Vele en hartelijke groeten, ook van de mijnen, en zijt Gode in alles bevolen.

Uw vriend en leraar,

Ds. G. ZWERUS

Norwich, 7 juli 1958

Geachte Vrienden!

Daar het ons onmogelijk is om al de brieven, die tijdens onze ziekte ons werden toegezonden persoonlijk te beantwoorden, willen wij langs deze weg, ook namens onze vrouw en kinderen, onze hartelijke dank betuigen voor het innige en hartelijke medeleven, aan ons betoond. Ja vrienden, het was voor ons een stuk, toen we na een inwendig onderzoek in de longen vernemen moesten, dat een operatie aan de rechterlong noodzakelijk was. Een zware en ernstige operatie, waar velen in blijven. De long moest er geheel of gedeeltelijk uitgenomen worden. Het kon sterven worden, en sterven is God ontmoeten. En dan moet het toch vlak zijn tussen God en onze ziel. En wat is dan de praktijk? Dat de Heere het vlak moet maken, want anders zit er zo veel tussen, en dat zowel persoonlijk, huiselijk als ambtelijk.

En toen we ons zo aan moesten klagen bij de Heere, kwam de Heere over, in ons hart uitstortende die liefde, die alle verstand te boven gaat. De Heere wees ons op Hem, Die betaald heeft met de prijs van Zijn Woed. Het was zo gemakkelijk alsof er geen operatie aanstaande was. Ik was niet los van vrouw en kinderen en de gemeente, maar kon nergens meer inkomen. Het was goed!

We zullen de operatie en de vele smarten niet noemen, maar de Heere hield onze natuur er zo onder, dat we in de grootste smarten mochten zeggen: *De Heere is goed*; want wij om onze zonden, en Hij voor onze zonden. Veel, veel zijn we daarin geleid geworden, tot sterkte voor ziel en lichaam. We sterkten zo wonderlijk snel op, tot verwondering van de doktoren en zusters, dat ze zeggen moesten: *God helps you!*

En hoe het nu is? Vandaag is het vijf weken, dat we geopereerd zijn. We zijn overmorgen alweer drie weken thuis. We zijn twee zondagen eenmaal naar de kerk geweest en gisteren tweemaal.

We mochten alle drie de keren na de predicatie, die gelezen werd, de gemeente toespreken en de zegen op de gemeente leggen. Groot was de liefde, die wij van klein en groot uit de gemeente mochten ontvangen. Zeven mannen hebben hun bloed gegeven voor hun dominee. Ons hart breekt er wel eens onder.

D.V. woensdag a.s. hopen we een paartje te trouwen en dan aanstaande zondag weer een preekje te doen. Het was de behoefte van ons hart om de eerste zondagmorgen na

ons thuiskomen in de kerk een kort woordje te spreken over de woorden uit Psalm 48: "O God, wij gedenken Uw weldadigheden in het midden Uws tempels". Vele vragen worden er gesteld in de brieven. Onder andere of ik geloven mag nog een poosje de gemeente te mogen dienen. Dan zeggen wij met alle vrijmoedigheid; Ja! De dokter heeft dat gezegd, maar daar zullen wij maar niet te veel op bouwen. De "Heere heeft vóór de operatie daar moed op gegeven met de geschiedenis van Hiskia. Maar terwijl ik dit neerschrijf, zeggen ze van binnen: Is dat wel waar? Wel vrienden, dat zal wel zo blijven. Maar weet u wat ook waar is? Dat de Heere goed is voor een slecht mens. Dan wordt zondag 23 één en al bewondering. Een aanklagende consciëntie, de ganse wet overtreden, een boos bestaan, toch wel een heel slechte, en wat meer is, niet één verdienste; en dat dan God nochtans mij de voldoening en gerechtigheid van Christus toerekent.

Wat een wonder, volk van God! Houdt maar een beetje moed, al is het een pijnlijke les, dat "zonder ons", dat de Heere niets van ons gebruiken kan. Maar dat is de zaligheid en daar wordt God in verheerlijkt.

Nogmaals onze hartelijke dank en wees Gode in alles bevolen.

Namens ons allen hartelijk gegroet.

Uw vriend en oud-leraar,

Ds. G. ZWERUS

Norwich (Ont.), 15 januari 1959

Geliefde Vrienden!

Vele brieven bereiken ons uit het oude vaderland, met het verzoek om te komen preken als wij D.V. dit voorjaar in Holland hopen te zijn. Daarom het volgende. Het is onze bedoeling niet, als we bij leven en welzijn een paar maanden in Holland zijn, om elke dag in touw te wezen, want dat laat ons lichaam niet toe. De Heere maakt het wonderlijk wel, zodat we onze arbeid weer mogen verrichten, maar dat wil niet zeggen, dat we niet voorzichtig moeten zijn. Het is toch nog zo kort na de operatie.

Ook is het voor ons niet doenlijk al de brieven te beantwoorden. Dus we spreken dit af: Als alles zijn verloop mag hebben zoals we gedacht hebben, daar we maar mensen van de dag zijn en de toestand in de wereld toch ook niet zo rooskleurig is, zullen we zelf een lijstje opmaken van de gemeenten, waar we dan D.V. hopen voor te gaan. Het ligt dan in onze bedoeling om twee maanden te blijven. En waar we dan hopen voor te gaan, wees niet te verblijd, want dan valt het tegen. En waar we niet komen, wees niet te teleurgesteld, want er zijn betere predikanten dan wij. Wijlen Ds. Fraanje zou zeggen: "Het kan wel lijden, als ik het zelf zeg; maar niet als u het zegt". Wanneer is een mens waar? En het ergste is, dat de smart er vaak in wordt gemist.

Het oude jaar is weer voorbij met zijn lief en leed, met zijn zonden en wonden. En als het goed is, moest er balans opgemaakt worden. Als we bij en van onszelf nog wat overhouden, staat het er niet best bij; maar als we God over mogen houden, is er nog hoop voor het nieuwe jaar. De trouw Gods in Christus zal dat bevestigen, al kunnen we, ziende op onszelf, er niet op rekenen. Toch zullen we verblijd zijn als we weer in het oude vaderland mogen vertoeven voor een tijdje, om onze familie en vele vrienden te mogen ontmoeten.

En vooral wat Lodensteijn zegt: onze hartevrienden. Dat zijn die, die te allen tijde liefhebben; die zijn niet voor het oprapen. Maar we mogen geloven, dat die er nog zijn, ondanks alle verscheuring en verdeeldheid van de mens. We zeggen met nadruk: "van de mens", al tracht de mens met veel teksten en waarheden God aan zijn zijde te

krijgen. Doch dat zal hem nooit gelukken. De mens heeft zichzelf verwoest door de zonden, en hij is een vijand van God en van zijn naaste. En het is een wonder als de Heere weer naar zo'n wegloper omziet. En als dat wonder waar is, dan zijn er geen heren. Wat zou de kerk er anders uitzien als wij er tussenuit waren. Paulus kende zichzelf een beetje toen hij zichzelf rangschikte onder de minsten, omdat God hem bekend gemaakt had wie hij voor God was en bleef. En toch was hij geen luiaard; hij heeft het meest gearbeid, en dat door de genade Gods.

Hij zal wel eens gezegd hebben: "Heere, liever mijn leven in Uw dienst versleten, dan in de zonde". Al werd hij dan geacht als het afschrapsel dezer wereld, dat kon lijden, want hij mocht de voetstappen van zijn Meester drukken. En de Heere heeft hem goed uitbetaald; hij wist in Wie hij geloofd had en zijn leven was Christus en zijn sterven gewin. Gewin, zichzelf kwijt en ontvangende wat Christus voor hem had bereid.

We hopen daar straks D.V. wat van te mogen beluisteren in het oude vaderland.

Wees van mij en de mijnen hartelijk gegroet.

Gode in alles bevolen en D.V. tot ziens.

Ds. G. ZWERUS

Norwich, 6 juli 1959

Geachte Vrienden!

Door 's Heeren goedheid mochten we weer veilig thuis komen en alles in welstand ontmoeten. Wat zou het een voorrecht zijn, als we met de weldaden, die zo vele zijn, in de grote Gever mochten eindigen. Want we belijden wel, dat we de dood verdiend hebben, maar in de praktijk is het zo geheel anders. Als wij onze onwaarde voor God niet beleefd hebben en nog beleven, zullen wij ons vastklemmen aan onze zogenaamde rechten. Wat is het dan een gezegende weldaad als de Heere ons leert wat we ons waardig gemaakt hebben; dan houden we altijd over. Dat was de roemtaal van de dichter:

Wat zal ik, met Gods gunsten overlaân.

Die trouwe Heer" voor Zijn gena vergelden?

We zeggen niet, dat we daar geweest zijn, maar we vonden het toch groot, dat we een paar maanden in het oude vaderland mochten vertoeven. Niet alleen om daar te mogen wezen, maar ook om velen van onze vrienden te mogen ontmoeten. En de Heere maakte het nog zo wel, dat we onze arbeid nog mochten verrichten.

Alleen vonden we het jammer, dat de geruchten rondgingen, dat het zo slecht met me ging en dat mijn andere long ook aangetast zou zijn en ik zodoende afscheid kwam nemen van de gemeenten in Nederland.

Vrienden, laten we toch voorzichtig zijn, dat wij de daden des Heeren niet verkleinen. We vonden het zeer groot, dat we weer in staat gesteld worden onze eigen gemeente weer te mogen dienen. Er was wederzijds blijdschap, dat wij elkander weer mochten ontmoeten.

Wat is het groot als de Heere ons nog een plaats geeft, waar we wezen mogen en wezen willen. Want ook hier in Canada zijn er nog, die begerig zijn naar de redelijke, onvervalste melk; en dat zijn toch de afnemers onder de prediking. En dat niet alleen. Ook de jeugd vraagt nog naar de waarheid en voegt er zich onder. Achttien deden er dit jaar belijdenis, hetgeen ons ontroerde. Immers, het is geen leer naar de mens, maar het eenzijdige werk des Heeren tot zaligheid van de mens, met buitensluiting van alles wat in de mens is. Zonder ons in ons. Het is toch een vaste waarheid, dat de mens

daarvoor ingewonnen moet worden. Hij moet gewillig worden gemaakt en gewillig worden gehouden.

Gelukkig is de mens, die het te beurt valt. En degene, die daaraan deel krijgt en dat voor zichzelf eens waarlijk mag geloven, gunt het ook aan een ander. Toen de Moorman de blijdschap leerde kennen, dat zijn schuld vergeven was, en hij de werking des Geestes gevoelde in zijn gemoed (zie de kanttekening) en dat voor een gesnedene, dus een onvruchtbare, heeft hij in Ethiopië wel een preekje gehouden, daar kunt ge vast op aan. Toen heeft hij gezegd: Mensen, als het voor zo'n onvruchtbare in Adam nog kan, kan het voor u ook nog! Dat is de prediking van vrije genade.

Vrienden, allen van harte het beste toegewenst. Dat de Heere rijkelijk Zijn bediening schenken mocht aan Zijn knechten. Hij bekwame ook de studenten tot de gewichtvolle arbeid.

We mochten nog velen van hen ontmoeten, op de Generale Synode te Utrecht.

Wees Gode in alles bevolen en hartelijk gegroet, ook namens mijn vrouw en de familie.

Uw toegenegen vriend.

Ds. G. ZWERUS

Norwich, 6 september 1960

Daar het een hele tijd geleden is, dat we een brief geschreven hebben, zullen we trachten dit thans te doen. Daar is van de mens niet veel goeds te vertellen, en als we goed van God willen spreken, moeten we toch een keer zonder waarde voor God zijn gebracht, anders is het nooit goed en altijd tekort.

Daarom willen we iets schrijven van, dat het ook nog wel eens meevalt. Dat zou een stof kunnen zijn voor het bevindelijke leven van Gods kerk, maar dat is juist nu niet onze bedoeling.

Het is twee jaar en drie maanden geleden, dat we geopereerd zijn, en de operateur had na de operatie gezegd (wat ik voor twee maanden pas te weten ben gekomen) aan één van mijn dochters, dat het tegen was gevallen. De long was zo goed als verkankerd en er was een groot gezwel aan het eind der long. Dus ze gaven geen verwachting.

Wij zijn verleden jaar voor acht weken in Holland geweest en hebben daar onze arbeid kunnen doen en ook hier. De bange vrees van mijn vrouw en kinderen is te begrijpen. Ze zaten, er stil meer over te piekeren dan ik.

Verleden week echter moesten we na twee jaren terug naar de operateur in London voor onderzoek. Het lange wachten op de uitslag van het onderzoek was oorzaak, dat het stormde van binnen. Ik durf niet te zeggen, dat de duivel te keer ging, dan was het misschien niet zo hoog gelopen. Want als zijn listen bekend of onbekend zijn, maakt toch verschil. Ze maakten me wijs, weer op het hoogste kantoor te zijn, en de uitslag zou wezen: de dood.

Wat kan een mens toch met zijn bekering en predikant zijn doen als hij voor de dood geplaatst wordt? Niets; totaal niet! Ik had een vriend uit Sunnyside bij me, uit de oude gemeente. Aard den Hoed, en die vertelde later: "Dominee, ik zag het op uw gezicht". Ik werd binnengeroepen om mijn doodvonnis te horen, en zie, het viel mede. Ja, zo mede, dat die man zeggen moest: "Alles is uitstekend en een groot wonder".

Och, het valt ook wel eens mee. God is goed voor een albederver. Ik 'had er nu een behoefte aan om daar iets over te schrijven, gezien ook de vele vragen die er komen.

D.V. de volgende brief hopen we iets te schrijven over onze eerste landdag van de jeugd van Amerikaanse en Canadese gemeenten, die we deze zomer gehad hebben.

Geachte vrienden, wees hartelijk gegroet, ook van mijn vrouw en kinderen,
 Uw toegenegen vriend en leraar.
 Ds. G. ZWERUS

22 september 1960. Onze 1e Landdag

Als we schrijven over onze 1^e landdag, dan wil dat zeggen: de landdag van de diverse verenigingen in Amerika en Canada. Deze landdag is gehouden op 1 juli j.l. in het prachtige kerkgebouw in Vineland, waarvan u de foto in "De Saambinder" hebt zien staan en dat nog maar kort geleden in gebruik is genomen. Reeds eerder was er een gecombineerde vergadering geweest in Norwich op Goede Vrijdag j.l. van de besturen dezer verenigingen om te komen tot het houden van deze dag.

Ds. Lamain, Ds. Kieboom en ondergetekende hebben zich die dag ook gegeven voor de jeugd, waar zij geen spijt van hebben gehad. Daar de afstanden onnoemelijk groot zijn in vergelijking met Holland, was het een wonder dat er zo velen aanwezig waren. Er waren reizen gemaakt van \pm 1000 km. Dat is geen kleinigheid. Verschillende zangverenigingen, o.a. uit Bradford-Toronto en Norwich, hebben heel stichtelijk gezongen. De Bijbelse onderwerpen waren zeer goed en werden met ernst weergegeven. Ds. Kieboom, Ds. Lamain en ondergetekende hebben op die dag in het Engels gesproken en 's avonds in het Hollands.

Een zoon van Ds. Lamain speelde op het orgel en gaf enige stichtelijke stukken ten beste. Het was een geslaagde dag. Het is groot als er wat voor de jeugd gedaan wordt. Ze worden zo gauw vergeten en de wereld staat met uitgebreide armen om hen op te vangen.

Ook is er die dag besloten een eigen blad voor de jeugd uit te geven. Het eerste exemplaar is juist uit. De naam hiervan is: *Timothy*. De leraars en anderen hopen er aan mede te werken.

Dus vrienden, we hebben nu ook bij ons met onze kinderen onze eerste landdag gehad. De Heere mocht onze jeugd gedenken en bewaren bij de waarheid. Hij moge Zich openbaren als de God der Waarheid, opdat Sion er uit gebouwd worde in dit grote land en ook in Holland. Het is maar een kort stukje om de gemeenten in Holland enigszins op de hoogte te houden.

Wees hartelijk gegroet en Gode bevolen van uw toegenegen vriend en leraar
 Ds. G. Zwerus

Een mededeling van Ds. Zwerus, 25 juni 1964

WE ZIJN ER NOG!

Hoe menigmaal wordt door ons deze uitdrukking gebruikt. Zonder beseft wat de inhoud daarvan is. Wanneer wij er op letten wat de mens zich heeft waardig gemaakt, namelijk de drievoudige dood onder het rechtvaardig oordeel Gods, is het een eeuwig wonder dat we nog leven mogen. Maar ook kunnen deze woorden van grote betekenis zijn wanneer de mens werkelijk door de diepten heen moet en door zijn doktoren opgegeven wordt in zijn zware krankheid, en dan er boven wonder weer uitgehaald wordt. Dan kan en mag men zeker zeggen: "Wij zijn er nog".

Welnu, zo is het ook met ons. We hebben alweer verschillende zondagen eenmaal gesproken, en hopen D.V. a.s. zondag zelfs weer tweemaal voor te gaan. Hierbij komt dat ik zelfs weer de zieken in huis en in het ziekenhuis mag bezoeken. Buiten de

gemeente mag ik echter nog geen werk verrichten. Het is de vraag of dat nog wel ooit gebeuren zal. Hoe groot is het echter dat ik weer zo ver hersteld mag zijn. De Heere heeft op kennelijke wijze gebed gegeven aan Zijn volk en dat willen horen niet alleen, maar ook vele kleine kinderen, die 's avonds het aan de Heere in eenvoudigheid vertelden. Zegt de Heere niet Zelf: "Indien ge niet wordt als een kindeke"? De Heere make het verder wel, om nog lang te mogen getuigen: "Wij zijn er nog".

Nunspeet, 17 mei 1966.

Het is weer meegevallen. Zondag j.l. hebben we weer eenmaal mogen voorgaan. De Heere heeft ons ondersteund. Maar het is wat om van meevallers te moeten leven. Het gaat vanzelf als we onze onwaarde beleven. Maar als Asaf aan het woord is (Psalm 73) dan gaat het niet. We hebben het beide op ons ziekbed beleefd. Het eerste is aanbidding, en het tweede betekent verwoesting. Toch leeft Gods volk echt van de meevallers. Daar kunnen ze van vertellen als de Heere met hen afrekent en toch niet voleindigt. Dan liggen ze nog niet in de hel. Als ze dan afgesneden worden van al hun werkzaamheden, en Christus wordt geopenbaard. Dan valt het zo mee. Om dan alles in Hem te mogen zien. En wanneer de Heere dan verder doortrekt in een weg van totale afsnijding, en daar Christus wordt omhelsd als een Gift van de Vader. En de laatste meevaller, welke zo veel bestreden wordt, zal daar wezen waar men zichzelf kwijt is.

Maar nu moeten wij tenslotte nog iets schrijven over wat niet meevalt. En wel dit, dat alle door ons beloofde predikbeurten moeten vervallen, want voorlopig hopen we alleen onze eigen gemeente te dienen. We hebben twee maal griep gehad, en dat was zeer ingrijpend en we verloren veel krachten. We voelen dat het slijten moet, en dit is ook door de dokter gezegd.

Daarom vrienden, het valt toch nog mee. Gedenkt onzer. We hebben gevoeld dat dit gebeurde. Wilt ons ook verder niet vergeten. De Heere houdt van klagers aan de troon der genade. Leest daartoe Huntington!

Wees allen hartelijk gegroet van uw toegenegen

Ds. G. ZWERUS.